

ASTURIAS'EN

OVIEDO GERUAGO ESTUAGO

Kale baruetan bujukan.-Aberatsak iges egin dabe Galizi'rantz. Moruak, txapel okeñak eta terziokuak auñenengo.-Altamira'ko ikastoletatik auñera.-Izkillu-olako etxe barutan.-Eguraldi txara.

Arahegun goizaldean bat-batera urtegabe erialdeleak San Lazaro etxetan ari eban erasoan amaitu paxista espe artu ebezan. Geienak palankistak doguz. Gudari ez ziran efitat batzuk, be idoro ebezan an. Madrid'tik ogi bide bila Oviedo'ratu ta Oviedo'n nasleok artu eban langile bat, be, bai. La Corredoria'ko amasaspi urteko mutiko bat, be, bai; mutiko ori paxistak gudari izatera beartu egin eban.

Oviedo'ko bati batzuk, be, esan dabe or espe artu diranak. Erkaldañen joaldien bildurez Galizia'runtz iges egin eban Oviedo'ko eskuratsen ta aberatsak; baita beste palankista batzuk, be.

Oviedo'n espezializatu egozan langileak kanpotat gudariek guda-oinetara erutan dabez, ta gustuz ondo zainitzen dabez; iges egingo leuen askok igesik be ezin egin daie.

Eti baruen rasoi auñenengo sallean eusten moruak, txapel-okeñak eta terziokuak ei dira; lenengo moruak ei dagoz. Gudari gaitze aundiak izan ei dabez; zaurituak zauriak mintzetu daukuenko guda-labandara eruten ei dabez. Amazortzik berogaitaz urtialako gizon txiroak guda-lanetara ematen ei dabez Oviedo'n lari-aldi onetan.

Kanpotat gudariek edozein ankerkeri egiten ei dabe. Egilak egin uri ori galdutik, dabena etsita, etxetan dogozan gauzarik onen guztiak osten ei dabez, guda-toki bihurtu beart dabezala etxeok aitzaki artuta.

Erkaldañen eta tankien bildur ikaragarria dauke, Altamira ikastoletan egozan gudariak, andik ez urteko esan eutsen euri agintzen egoan sarkentuak ei-aldeleak eraso asi zanean eta sarkentuak gudari-batien eske uala-ta andik atara zan.

Ez zan agiri sarkentuak ta zer egin eban konturatu ziranen, gudariak etxepean (sotuan) sartu ta erialdeleak sartu arte ez, be, ez egitea rabagi eban.

Orix egin ebelako ei-aldeleak an sartu ziranen ez eutsen zer, be, egin eta ezetarik zigorik ezari, be, ez.

Buenavista-San Lazaro sallean izan danik jekingariena Altamira'ko ikastolak artzen goizean eta aratsaldean auñera uzan oindio.

San Esteban de las Cruces'era jasteko Altamira'ko ikastolak guda-toki berezia dira. Ikastok dogozan lekuan tonfoitxua dogu ta tonfoitxo orietatik paxistak euren guzki-bizkoekin San-

EUREN ARTIAN

—Aizu aitzakia; gudari-antzu jantzi eta alburan edonot artuta ibiltzekan amatu biaz dira gero...; ze efekotxo; Lanera danok!!
—Benoa... baina, zu "mando unico" zera orain ala?

AU, ORI TA BESTEA

PAXISTAK EZ DUTELA ERBESTETARRIK GUDATERATU?

"Manchester Guardian"en agiri ukatu-eziñak. Alemaniar general bat Sevilla'ra. - Suezitarak kontrolean. - Blum urutira begira. - Beste izpañak.

BAITA BESTE BAT ERE

Madrid.—Inglaterra'ko izpatingi batek dionez, joan dan astez, "Koeln" kruseroan itxasok-zeaf ibili ondoren, Guda - Agintaritz Nagusi'ko Sperrie alemaniar buruzagia Sevilla'ratu da.

ARGITU TA GARBITZEKO

Valencia.—Malaga galdut zuten erudunak epaitzeko ta gauzak beaf dan beaf argitu ta garbitzeko Carlos de

Egokiago ete b?

Austria 'ko gora-berak

Londres.—Austria'n gobernu-bat tzeaz dala-ta, ingalanda'ko gobernuak ez du asafarik agertu. Bakalduna birru jartzeri, alemaniarak Mediterraneo'tan egaria ase-galerazotzeko, egileki irizti dio Inglaterra'ko gobernuak.

Juan Nagusi'ko teniente-epailea izentatu quite epaile.

DIRU-GORABERAK AZTERTZEKO

Washington.—Europa'ko lateria, diru goraberari eusteko bere asmoaren befi ematekotan da Ipañ-Amerika'ko Gobernuak. Diru-auziak eta izkiliak gutxitzea da asmo oñen mami.

Erahegun, Mr. Bilitte Estados Unidos'etako embajadoria El Havre'tik New York'erruntz atera zan, eta diru goraberarekiko auziak aztertze ta Estados Unidos'ek beste amerikar luraldetan izan lezak eratu-emanpidea eratzeko, Casa Blanca'ra dei egin diote.

MR. BLUM URUTIRA BEGIRA

Paris.—Erahegun Paris'ko aldun-etxean egindako batzari buruz jardun zuten atzoko izpatingiak.

"Eclairer de l'Est" izpatingiak dionez, Mr. Blum'ek asafarik baretu ta lateria-baruko efiketa bide neketsuak arintzea zuan ameta. Orantxe jardun ere egin zuan bere itzaldian.

Mr. Flamin'ek Blum'eri bere eta Eñjaren ametsak azaltzeko eskatu dio. Mr. Blum'ek zokondo guztiak argitu ditu ta eskubir ta ostontzeko arerio guztiak nabarmenkiak agiri-agirian agertu. Batzari'ko lendakaria begi-za-

lia da-ta, ez da itoren esku nolana jausiko. Auñera ere Frantze'k diru-gorabera jasotzeari jotuko da, 1936'gnko loreilez auzkuntetan sortutako Gobernuak an txalagarikio asitako txin-di-gorabera.

SUECIA ERE BARURAKO?

Estokolmo.—España'ko mugetan egin beaf dan kontrolerako opizial batzuk izentatzeko eskatu dio "ez-sartu" Batzordea'k Suezia'ko Gobernuari.

PAXISTAK EZ DUTELA ATZE BATAK GUDATERATU?

Londres.—"Ez-sartu" Batzordeak batzariak-batzari diarduan bitartean paxistak gizon eta izkiliak bialtzen dizkietela esan du "Manchester Guardian" Londres'ko izpatingiak.

Urtaria'ko zaspigafenez Napoles'en zortzi mila gizonen itxaso-artu zutela dasa gaitera. Amalgafaren egunez, Napoles'en bertan eta "Lombardia" itxasontzian 4.500 gizon eta tanke pilo bat, Ogeitabigafenez, beste 6.000 gizon. Egun berean, "Pietro", "Mica" ta "Toreana" itxaspeko edo submarinoak España'runtzkoa artu zuten. Laugarren bat ere bazuten lagun, baina, ez dakigu aren izenik. Iteko ogeitabigafenez,

ta Domingo'tik zeaf ta Adoratricea etxeruntz duazen gudariak irazean bake-txara emoten eutsen. Atzo Santo Domingo'n jo eban erialdele talde batzuk eta beste batzuk. Abere-iltoki zeaf inguruetatik ekin eutsen auñeraka.

Ikastoletatik tiroka jharduen paxistak bafia ta auñera egiteari laga egin beaf izan eutsen erialdeleak. Orduan suagalariek astindu ebezan Abere-iltoki ta etxe oñen inguruetan egozanok.

Paxistak bafia orma zaf sendoen ostean gorde ziran eta erialdeleak guda-ramankuluak suagak suagen gaithean jaurti ta jaurti ekin eutsen ta zur jokatzen eban tramankuluak.

Zapustoi emon ostean gudariak adoretu bateri etxeok artu egin beaf ebezele bururatu yakon. Talde oñen gaithean be ogeitamar gudari txango ziran. Gau txaf-txafa ta iluna.

Euren zoruak esku-suagaz bete ta tatatzez Abere-iltoki inguruko ormatzariño jaldi ziran. Arieriok konturatu orduko an zan dinamita-sua! Dun-bad ikaragarriak entzuten ziran. Gudari ausarditsuen pusketan balonetak ipini ta auñera asi ziran. Eraso oñtan guda-leku zainzen egozan lau gudari h ziran. Lauroan artean gudari

agintaria bat Beste amairu guda-tzeko erialdeleak mende geratu ziran. Gaitheko guztiak eriotzari igesi leotatik salto egin eban. Paxistak lafi ta estu nora-ez-ara ebiltzan-arte ar-zobispo Gissola kale bafeneragino juan ziran. Paxisten eraso asiko zalakoan ortze geratu ziran bafia paxistak kale oñtan euren guda-lekua ipini besterik ez eban egin.

EURITEAK OVIEDO'ESOTIK KANPORAKO GUDA-EKINALDIK ERA-GOTZI EGIN DAUZ. — OVIEDO'KO KALIEETAN ERI-ALDELEAK AURERA DUAZ

Gizon (afatsaldeko lau ta erdian), — Eurite etengabeak eta edurak Oviedo'n izan-ezik beste guda-oinetan joalkiak geratu daz ta gudariok geldi egin beaf izan dabe.

Oviedo'n bafia kalietan bafura duaz erialdeleak eta arieriok mende egozan etxeak artuz ta guda-lekuak sendotuz duaz erialdeleak.

Gudariak egualdi txarok ez yakoez goko izan, ez da ekinaldiak laga beafa, be, ategin, paxistok astintzeko gogo bi-zitan dogoz ta.

Elañak emon, be, egin dautse.

IGAZIRIKO IGANDEZ

Emakume Abertzale Batza'k eratutako antzezjai edera

Beste bete egon zan aretoa

Bafiren bari, atsegintsua eta begi-koa benetan bere, joan dan igandez Esperanza kaleko salaitxoan izan gendun antzeiki-jai.

Asitako salari eusten ondo bafio obeto jakin dakie gure Emakumeak, edozein arlo nai arazutan, eta onetan be, beste oñenbeste esan beaf.

Egunean asi ziran bananduen sufera txartelak eta bai laster ain bari-rik gelditu be. Egi esan, banandu ez ebezan egin, euren Batza'n euketzala adirazi bafio. Naikoa izaten da oñen beste lagunak piloka eta eskean elduteko bertara.

Adierazitako ordutan biterik egoan Nikola Deuna'ren antzokia.

Erderazko antzeiki bi egin zituen, eta bakoitzak eta guztiak txalo be-roak jaso.

"La virtud del silencio" zan bata, eta Euzko-Langile'ko antzeitalde as-kañak antzextu eban. Polita bafio obeto jardun eban.

Ikusle ta entzule atseginez sumagenduzan, eta agiri zanez, lan azen joan-etofi eta mamia ezez eta argi ikusi ta ulertu erioen. Ikargari diran antzeiki zindoko onura ta argibide edefik ekari daikie-ta, guda-aldi onetan ixilik izaten ari ariro ez datoñkigunik ezin esan.

Ikusiko ete dogu ba, erdu aretat lez, beaf ez dan bariketetan jardun bafio egoten?

Bigaren lana, maitasun zindoreki-koa genduan. Antzeikari banakak, orixe biterik ez euskunen agertu; antzeikari oitnak, trebeak, banan banangoak zirala. Ta azken polita izan ebala jai arek ezin uka.

Beyoakioe, bafiro bere, gure txalo ta zorion agura antzeikariei eta Emakume Abertzale-Batza'ri.

Kontrol'erako

Ardurea artu dabenak

Londres.—Diplomatiku-batzak, España'ra "ez sartzeko" legea bete-eratzeko ta kontrolerako agindua izateko, bi gizon aukeratu ditu. Bietako batek itxasoko kontrolaren ardura izango du ta España - Portugal eta Frantze ta España'ko mugetakoa besteak. Mugetako arduradun ori Jan Joseph, Van Voorst Totwoorts, Sarre'ko iturbena izan zaneke matxifada baretzeko holandar gudarien buru izan-dako buruzagi nagusia da. Itxasoko

arduraduna, Degraff da. Dantzigen ordezkarri nagusi izan nai ez duana.

Diplomatikuak diotenez, Italia'k eta Alemanla'k euren artzen egin duten iturbena betetzekotan emango ditu kontrolak bere igalak. Beste aldetik, españa'ko Gobernuak, Malaga galdut alako, ez duala irabaziko uste duela, naiz ta erkaldaren Madrid'ko eraso gogorak Almeria atziko eragozpenak-eragozpen sortu.

BILBAO'KO izparringiak diñuena

"Euzkadi"

Izparringi onek bere lenengo zefen-
dan argitaltzen dabena. Euzkadi-Buru
Batzaren deya da.

Eta del au, Euzko-Alderdi Jeltzale're
alderdikide dagoenentzat da. Euz-
ko-Alderdi Jeltzale'k alderdikide
gustien laguntzara biltzen da. Eta bial
dauan laguntza ofertarako eskatzen dau.
ana, auxe da: 300 laurlekotik gorako
leko, lan-sarija jasoten dauan alderdi-
kide bakotzak, eueko bost, (5 por
100) Alderdiaren bialxenetarako laga
dagikala.

Laguntza au, bafia, alai bial be-ta,
gogozo laguntza da, ta ez indafezkua.
Beraz, eueko ori emoten dauanak,
bere gogoz, aber-natasunak igituden
dabelak, emongo dau, eta ez Alderdi-
ko agintarijak bialtuten dabelako.

Auzi onetan agintarijak egiten da-
bena, guxe bafio ez da; aldi lari ta
estu onetan, Alderdiak nabaitzen da-
bezan bialxanak agertubaz, alderdiki-
dien laguntzari de-egin. Erant-
zungo ete dautse? Bayez uste dogu.
Eueko, bost emon ezin dabena, lau,
iru, bi edo bat emongo dau. Giti ba-
fio emon ezin dabena, izetarako as-
ko eskatu? Bat bafio emon ezin da-
bena, bat emonaz erantzun leike.

"Tiera Vasca"

"Felicidad y dolor". Auxe da Turri-
llas'tar Panizetza'k bere idazlanari
ezari dautsan izenburua.

Asturias'ko gudaketea gogoratzen
dau, ta Henry Barbusse pantzestaf
idazle ospetsuaren "El fuego" idazle-
naz bialdintzen dau.

Oviedo'ko gudaketa gogorjau gure
gudarijak paxiotafan aurka ixan eben
ordu biko, gudakea, gogofetan be go-
gofa ixan ei-zan. Eta ixan zan gogofa
ixan zalako, ordu bi areik, luze be luze
egiten ei-ziran. Minifitak ordu lauren
biurtuten ei-ziran. Ordubak, bafiz, or-
dubak-ordu.

Azkenian be, gudaketa bugari a,
bein edo bein amatu bial-ta, amatu
egin ei-zan. Bafia ez jazarorako, atse-
den aldiia artu eta bafio asteke bafio.

Gudak batzubenat, aurpegi bi era-
kusten dauz: zorjionarena ta bifoim-
narena. Zorjionarena, gudakearen on-
dorengo gurendea ixaten da. Bifoim-
narena, anayak-anaya guda, zelayan
jausita laga bialfarena.

"Lan-Deya"

"Lo intolerable.—El insulto a Euz-
kadi". Ixenpuru bi onek ezarten dau-
teaz "Lan-Deya", k bere lenengo idaz-
lanari.

Erebestetik etof i xan dan afotzari,
beste inof ez lez gelde-zale dan Euz-
kadi zorixafeko onek, beso bialk za-
bal-zabal jari ixan dautsaz, ba, ta be-
suetarabuz batera irainduten asiko
yakan esker txareko afotzari, etxeko
txalirik onena emon.

Eta bifoiz baki, afotz zekenak, ondo
eginaren ordaintzat, bere atzeri-iz-
kuntza zorotzian, "egolatra" esan dau-
ta.

Ora, of, Euzkadi'k altzuan artu ta
etxeko geniak bial-iran alikatuten da-
bezan atzerifafan antzikufa.

Esker txareko afotz ofek Euzkadi'ri
jaurti ixan dautsan irafia, euzko-se-
miak ez dab, aitzuko. Bere burua
bafio lenengo afotzera zainduben lke.

Erri sendoak

Euzkadi'ren kementa bai izugafia.
Eun urtean iru guda-aldi, odoltsuak,
triskantziak, deusezkoak. Sazpi ur-
tekoa lau urtekoa ta oraingo au ba-
tek baki zenbatetako.

Lenengo bialtan Euzkadi osoa Euz-
paña'ren aurka, baltzak zuritutako.
Oraingo onetan Euzkadi erdi Espafia
erdigaz, Euzkadi ta Espafia'ren beste
erdi bien kontra, batzuk zuritak gori-
tuteko, besteak gofiak zuritutako: bi-
tzuek espafiafaren eta espafiafex kutse-
tutakoan bafu txara erakusteko.

Euzkadi'ko gudaketan, onerako edo
txafetako, abadea beti nausi. Lenengo
bialtan apaizak karlistetarako eben efa.
Oraingo onetan, yaupariak bialtara:
batzuk lengoen antzera, trabukaire
amoratu jafirik; beste batzuk efiari
laguntzen, Eleiza Amagandik aldenidu
gabe, abertzaletasuna ta abertzaleta-
sunarekin bialtza, ogasuna ta askata-
suna aldezuten.

Abadeak, espafiafex zalekeri baldafex,
gure efi au bidekatu eben: eukak, eur-
ko - zafetasunex, onbideratuko dabe.
Alai yazo beaf, besteia Euzkadi endat-
katu, sifimena zabartu, euzkerea gal-
du ta dana ondutuko litzake. Dakigu-
zan, ba, ordu onetan yaupariak gudari,
abade abertzaleak gidari, apaiz efi-za-
leak gidari. Ofetara ondo, gogor ondo.
Lengo gudaldi bialk pizkundearen.

Nok ulertuko dau?

Ez paxista, ez militar

Portugal.—Franco buruzagiaren al-
deko izparringiak diotenez, oraingo ma-
trinada au ez da ez paxistaf ta ez
gudariarekiko edo militare.

sita dagan Euzkadi'ri "burutze"-
ixena ezari gura ixatia, irain mucta
gustien artian audijena dala arg
ikusten dogu.

Eta "Lan-Deya", k Euzkadi'ri afika-
da ori jaurti ixan dautsan afotzari,
agintak erakusten dautsaz, eta euzko
adore gustijaz aldatu.

"Euzkadi Roja"

"El que no trabaja no debe de co-
mer". Olanxe asten da izparringi onen
lenengo idazlana.

Lanik ez dagianak jatia, golzpa-
ki-irakatsien aurka daganu da ixan
be. Gudatzari begiratuten dautsa. Eta
axe gudatzia lanian ikusi gura kuke.
Olaetako langilek-eta euren lanaldi
bifartietan suizklubakaz ikusi gura
leukez, guda-izkili ofek ezagutubaz
gudarako gertautu egon dagixantzat.

Lana eskatzen dau, gudatzian bial-
dian gustijantzako lana. Eta gusti-
jak lana egiten dabela erakutsi dagi-
jentzat, lan-agirijak eraldi bial dirala
esten dau, egiri ori erakusten ez da-
bena lan egiteko ikura erusteke.

Valencia'ko Jaurilaritzak agertu ixan
daben, agiriya eredutatz atututen da-
usku, ta Euzkadi'ko Jaurilaritz'k be
beste arenbeste egin bial leueja, esan.

Orlax, beste leku batzubenat ere-
dubak Euzkadi'ra ekartiar, ezin gei-
kijo ondo etexi, orain-artian beintzat,
Jaurilaritzaz auzijetan, Euzkadi beste
eri gustijak gotik agertu ixan dalako.
Euzkadi'ko Jaurilaritz'k efi-zaintza
-auzija atonduteko-ta, Valencia ere-
dutzat artu bialk ez dau, ez da giti-
jagorik be.

"El Liberal"

Izparringi onen lenengo ingoskija
Asturias'ko gudakeatzaz idatzita ager-
tuten da.

Aranda koronela Oviedo'n aurkitzen
dala esan ei-dabe. Bafia izpar ori inok
egitu bako izpafa ei-da. Aranda aris-
kuko lekubetara juatete bafio buru
-gordetzalaguna, ete-danekua agertuten
dau.

Oraingo guda au, 1934'koa lakua ez
ei-da, ba. Orduban, Aranda, berak gu-
ra ixan eban eran ibiliteko-ta, ezeta-
riko afisku barik ei-eguan. Bafia gaur,
Oviedo'n, beste gauzarik jazoten ei-da.

Eta gaur Oviedo'n egotia afiskuko
gauzea dalako, Aranda Oviedo'n egon
lelkianik ez ei-dau zintistuten.

"El Noticiero Bi baino"

Gipuzkoa'ko ta Araba'ko guda-ohet-
ako izparrak emoten dauz. Efi-aldez-
lien suagak Afasate'rintz zuzendu ei-
ziran. Eta an, pilotubaz juazan paxio-
tafak, bananduta jafi ei-beban.

Suaga-berunbil areik bide ziralaz, pa-
xiotafan artian, zaurituta jausi zira-
nak be, askotxu ixan ei-ziran.

Efi-aldezliak suagalari trebjak ei-
dira ixan be. Oniek jaurtitfen dabean
berunbilei bialdifik ez dautsanik ez ei-
dago.

Suaga oniek, gudomijakaz joyezan
mandauk be, sakabanatuta imini ei-
beban. Eta euretatik bat, patataz za-
matuturiko mando, edef bat, paxiotafan
artian bafio efi-aldezlien artian obeto
aldekatuta egongo zalakuan-edo, bere
patata zama ta gusti efi-aldezliakana
etof ei-zan. Egunian amaf etofiko
bailitzaz be ez legoke kalte aundirik...

aurko lausotasunaren ofek ikustek
erakafjak ziran. Guda bi areik amil-
grantzako yaukera itua, ondamen-
dirantzako erorkera gaxoa erakusten.
Oraingo onek, guretzak, alderantzia-
ra, amilfik urtutzea, galbidetik ald-
dutea darakus. Len burua galduta, sen-
tzuna motelduta, uste onex bafio bide
txafex, gure aulekoak zerbaiten bial
ibilii ziran, zerbait ori zer zan ziur ya-
kin gabe. Orain burua argituta, sen-
tzuna bizkortuta, biotza gututa, gure
efia bere buruari yagokon yaubetasu-
naren bial dabil. Len kanporentza, or-
ain bafurantzaz, Len "eman da zaba-
l-tzazu", rantza, Orain "ez emon eta
etxerantzaz", ba ezkare ofen aberatsak
esku zabalez dana emon eta bape ba-
rik geratzeko. Gaxera Cruz Salido ta
bere abefidite ta gogakidien eskaf tx-
fak artzeko.

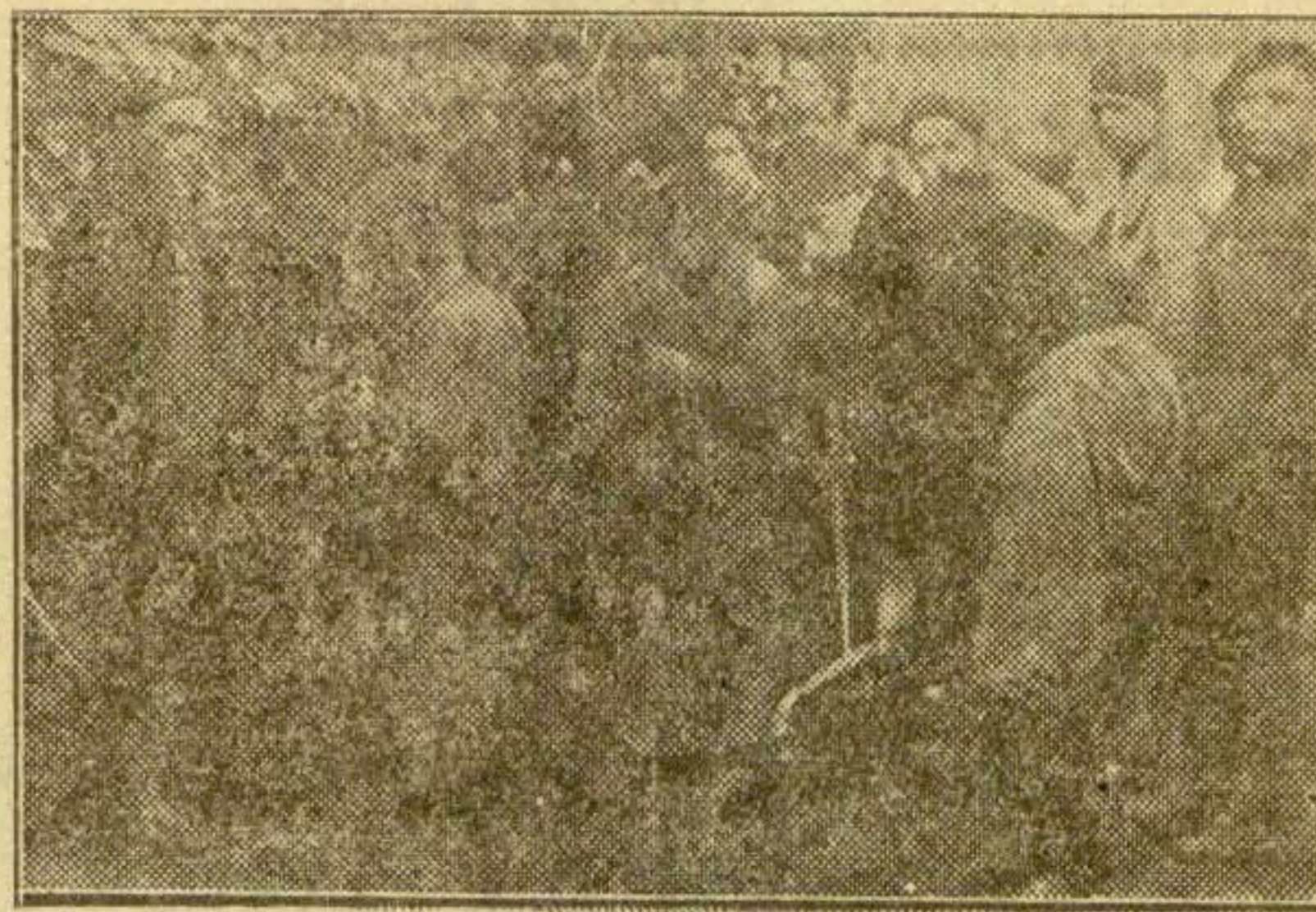
Len eta orain, bafia, odola apatz izu-
ri ta ogasuna zezro bifundu: etxak
ondatu, emazteak alagundu, guraok
semebagnetu, umeak alitabakotu, auzo-
kideak gorotz arerlotu, itz baten esa-
toko, gure asaban paridisa ilunkiro
ekalzipetu.

Efi al sendoak ditu gure efiaf. Osa-
suntsua bialta. Lenengo gudaldi ama-
itu ta ogatu ordukoxe bifafena asma-
tzen. Lenengoan askatasuna orpotik
alzikoratu. Bifafenean askatasun-onda-
kifak ayenatu, alzetu. Oraingo onetan,
bafiz, "Ixtarkundia", k esmatu gabeak,
ierzartu bakoak, Euzkadi osoa Espafia
ko osin ziklian, zurfunbilola, buruz-
beeratu nai, "Kizkitza", k inoskunez,
berogejamaf urtean Aberiaren alde
egindako lan edef eta indargura gus-
tiak bapezan eta ezbezan bifinduta
isteko. Jau biotza urfutu beaf! "Kiz-
kitza", ri ez ete eutsun oldozkun ne-
garfari onek erlotza ekaf?

Irugafenak laugafena dakaf atzetik.
Eta oraingo onek laugafenik ekaf ba-
dakaf, beraulako buru bagea izango
ete? Datorken ori etof ba-datof,
Euzkadi osorikan askatzeko izango da.
Je-jean magalpetuta, yakiña. Orain
afie Yaungoikoaren atzamarak gara-
biltz. Emetik aurfara bere bai, aurdi.

PAGADOL

GUDA-ARGAZKIAK

GUDARAKO GERTUTEN

Londres'en gordeleku-giñan

Rusia'tik eta Austria'tik atara dituezan ingiak agertu ditue

LONDRES'EN GORDELEKU-GIÑAN

Londres.—Egazin suagaketan aurkako
gordelekuak toki apai-apaiak izango do-
guz Londres'en. Iraf edo radio ta ostingo
joko ta asmo guztiekin oniduta izango
dira gordelekuak, an inork gogaitik egin
ez dagian.

Suagaketan aurkako gordeleku biurtu
dabez landola dotore bi. Efiatfak orain su-
gaketan aurka egin diran auferapenak iku-
si dagiezan, landola bi gordeleku biurtu da-
bez. Laspel itogaik eukak, be, gordeleku
ofetan dagozane ezin kalterik egin da-
kue.

Gordeleku ikusten Londres'ko alkate
ta zinegotziak edo konzejalak izan dira;
baita beste gizon entzutetsu batzuk be.

Gordeleku ofeitako leiok zeloganaz estal-
duta dagoz lerkin zatiaf apufu ez dagie-
zan. Zirkulu ta orme-bitarik guztiaf ide-
tsuagaz igurtzi ta estaldu dabez. Ate ta
leio paretan zapi bustiak ipini dabez.

Rusia'tik eta Austria'tik ixilik atara da-
liezan ingiak esegi dabez; ingi edo paper
ofetan suagaketan aurkako gordelekuak

zelan egin eta laspel edo gas-suagen efe-
neak zelan osatu daiekazan irakasten ya-
koe.

Austria'n iragafitako irigak bomba edo
suaga gordelekuak egiteko, tokirik egok-
iak etxepaek edo sotanuak dirala diñoe.

Londres'en bialtzean guztientzat adifa
etxepetik edo sotanorik ez dabe ta euren
etxeetan egin dagiezala gordelekuak esaten
dautse.

EUZKEL-BELGUNT

Iragafita egon xiran euzkel-belgun-
tzeak, igazi dan igande afatsaldian
asi ziran.

Belguntza ori zala-ta, Bilbao'ko Jon
Deunen etxadona, euzkeldunex be-
leta ikusten zan. Eta ori, etxetik ur-
tetako bafio elxe-batuban egoteko
eguraldi obia egin ebala. Igazi dan
igandia, ta astelena be, negu-egun otz-
otzak ixan dira.

Urtia, Abeak, asikerako itzaldi-
txubak, gai oniek erabili ebazan:
"Nundik etof gara?"; izetarako etof-
i gara?"; nora guaz?"

Bere itzaldijaren gaitzat agertu eba-
zan gixa-zinismeneko iru zutafijok
ixango ei-dira ganeko egunetan egin-
go daukuzan itzaldijen gayak be. Zu-
lafi edo pilareten jakin-gai asko
ostenduten dira ostendu be.

"Nundik etof guntzan...?" Urtzi
gandi, Goiko Jauna'gandik etof gi-
ntzala erantzun bialko. "Zetarako
etof garan...?" Geure goguk galz-
katuteko. "Nora guazan...?" Bialdu
ginduzanaren besuetara: Urtzi, Goiko
Jauna'gana.

Ona emen itz gitiñan gauza asko
esan da. Eta ain zuzen be, jakingai
oniek, zintistuden kistaf gustijok jak-
in bial doguzanak dira.

Jakingarfi oniek jakiteko, bafia, ira-
kaslia aurkitzen dan lekura eldu bial
da. Jakingai oniek azalduko dauku-
zan irakaslia, gaur, Jon Deunen et-
xadonan idoroko dogu. Eta ain zu-
zen be, irakasle onek, euzkeraz ira-
katsiko dauku, euzkotafok, euzkel-
dun jator gustijok bakotxaren ama-
-alizo hero malalian ikasi ixan geban
abefi-izkuntza gozuan.

Atzo goxeko seiretako Jaupa-bifaf-
tarian be, euzkerazko belguntzea ixan
zan. Eta Bilbao'n bial diran euzkel-
dunak, ixotza baxen otza zan euriya
eten barik jausfen zala ikusita be,
Jon Deunen txadonara Juan ziran.
Axangiz'tar Inaki Aba belgundari,
agufgarfjak, berak egiten dakijalako
itzaldi edera oguzi ixan eban, bel-
gundari espantetik urtetan dan euz-
kerea dan gozua ta samuraf!

ENDAYA'TAR IMANOL

Igazi dan igandian ixan zan euzko
abertzale zintza baxen zafa zanaren
ilobiratzia: Endaya'tar Imanol 78 ur-
tedunarena. (G. B.).

Endaya'tar Imanol, Sabin Irakaslia-
ren aldiko abertzalia zan. Beraz, Sa-
bin zanaz adizkide-adizkia.

Sabin, Lafinaga'ko espetxian aur-
kitu zanian be, Irakasliaren bifaf-
korik kutunena, Imanol ixaten zan.
Imanol'ak eruatzen eutsazan Sabin',
idazkijak eta Sabin'ak ixilpitan artu
baf ixalen ebazan gauza asko ta as-
ko be.

Beraz, Imanol, abertzale jatofen ar-
tian lenengo malan jarteko lakoxe
abertzalia ixan da.

Abertzalia ta kistaf zintza be ixan
zan, Imanol. Jon Deunen etxadona,
ta abaf, izenbat Juan-etof egin ixan
ete-eban...! Onezkeru donokijan dago,
Imanol... Onezkeru Sabin Irakasliaz
batu da. Eleizalde, "Kiri-kiri", Aran-
tzadi ta berein abertzale zintzuak
ixan ziranakin. Goyan bego. Eta guk,
betik, otzi-egin dagijogun.

IGANDEKO ANTZERKI-JAYA

Bilbao'ko Emakume Abertzale-Ba-
tza'k eraldulako antzerki-jaya, egun-
doko politena ixan zan.

Antzerki bi antzestu ebazan: "La
virtud del silencio" eta "Cuando el
amor es puro..."

Lenegua, San Cristobal'daf Matai'
rena da. Bifafena, Varela-Zubeltzu
anayena.

Matai'ren antzerkijak, paxiotafak
ekafi euskuben guda etxekafi onen
ondoren odoltsuak begien auferatu-
tzen daukuz: zaurietzia, zauritubak,
osatzalaki, gexozafak, zaurietzeko le-
kaimetxubak eta zauritubak ikeftu-
ten-eta zaurietzeratuten diranak.

Eta antzerkik geyenatan ikusten
dana ikusten da San Cristobal'daf
Matai'ren antzerkijan be: matetasuna.

Guda-onian zaurituko gudari bat;
Euzkadi abefi malia aldeztiaren be-
gijetako argija galdu ixan eban guda-
ri adoretu bat ikusten da zaurietxian.

Eta abefija aldeztiaren itsuluta
geratu ixan dan gudarijak, abefi-ma-
tasunaz batera, beste matetasun bat
be ba-eban bijotxian: emazte-ma-
tasuna.

Eta guda-onian begijetako argija
galdu ixan eban gudarijak, begijeta-
ko zauri bixijak sortuten eutsen ofi-
ze ikaragafijen erdijan, bere emazte-
yaren ixena oguzten eban, eta aren-
zat gordeta eukan matetasun donia
agiritjan erakutsi.

Gexozain-eme batek entzuten dau-
ta. Aberiaren begijetako argijaño-
kua galdu ixan eban gudari auritu

baren abertzaletasunak eta bere ma-
tiarentzat agertuten eban egizko ma-
tetasunak, sututa jafi eban, barak ixi-
lian mafe eban gaste batekin gogal-
duten. Gaste a, nundik-nora ebilan ez
ekijalako, gudeari igesika ebilan kol-
dartzat esten eban.

Onetan, begijetako argija gallu
ixan eban gudari-laguna ikeftuten jo-
yala, otz-otuan bere emazteyaren
aufian aurkiltzen, da. Emazteyara
gerixeak, galduta jarten dau, eta gis-
tasuneko aguf bat egiten yuako. Ge-
xozafak, bafia, gudeari igesika dabi-
lan koldafa, dalakuan, ezespenex be-
giratuten dautso, ta bertan-bera laga-
-la, iges-egin.

Bakafik geratuten da. Bakafik eta
ilun. Emazteyarak egin eutsan eze-
pasa ulefu etizik gexotzeko ofma
ta ingurubai so-egiten inarduban bi-
fartian, zaurietxiak ikeftuten dabilan
osatzalia ta zaurietzeko osatzale na-
gusia elduten dira. Eta bakafie are-
tan idoro ixan daben mutilari afera
audija egina, aren gorabena egie-
ten asten dira.

Bifartian, gexozafak, ixil-mixilka
ta eskotu-meskotula ihilijaz bere ma-
tiaren amaseagahokua susemelen era-
goyon-eta, aretzazko gorabena-
entzuma zozotuta jafi zan. Eta osa-
tzale aren abhotik entzun ebazanak,
oniek ixan ziran: emazteyarak kol-
dartzat ezezu eban gaste a, gudea asi
zanaz batera guda-ohertatu ixan zala;
odol-sututa geratu ixan ziran zauritu
biri zanetako odola emon ixan eut-
sela.

Axe bai zala benetako adoretsuba,
ixilian azafija ixalen ekijana.

"Cuando el amor es puro..." be,
polit-polifa ixan zan. Varela anayak
idatzia ta eukak antzestuba ixan zala
esan-ekero, naikua dala esan leike.

Eta geigafitzat, Mari Tere'k lagun-
du eutsola esatia, goirengo antze-
kixuna ixan zala esati lez da.

Zorjionak egiliei, antzeziarijef ta
Emakume Abertzale-Batza'ko emaku-
me agurafijef.

Agurra

Lilurazko matasun ar-ozza
ari ezca eten yakori'ta,
biotza osatzeko,
biotza osatzeko,
berentzat judiak ezeukan
judiak ezeukan

ez argi:
ez itxaropenik... jentzun dona
oi zu, bere maite?
[Oldozkun iluncan gogofuta
aren begiak eukien ituntasuna]
Aizreak ibantaz
ibairantz sakatu eutsen

eta urpeko zeruari begira
zeruari begira liluraz lotu zan;
"Bai urpeko zeru,
ludi baltzu baño argiagor
argiagor izango zara-eta,
jartandu nagizu!"

Mustada baten urotsa
aizeak balidu eban oyuka
eta azkenengo bulbuladak
azkenengo bulbuladak elken
ludarentzako

mat-ikatuaren aguraf!
MUNIAITEGITA SABIN

Guda-onian bertsoetan

Umore baten kantatutzeko
Bertsuak nua jartzeraz
Nundikan eta nolan gabiltzan
Eman naidet aritzera

Aupa mutilak etof zaiter
Mekoletako ertzeraz
Ikusi dek gaste pila bat
Batera eta bestera

Etzayagandik azkatutzeko
Pitzidun Ama Euzkera.

Bastertxu ontan aufitutzenda
Langiliaren kabixe
Txabolaixu bat erdian dago
Antxe dauke utegietan

Ibaya dauka beko aldetik
Goiko ganetik mendije
Aldamenetik agiri zayo
Sugaitz arbol andije

Antxe egitenda goxo goxorik
Langilien janarije.

Umore ona gurekin dago
Eztazo zer esanikan
Gofotorian ezta ikusten
Alkartasun onatikan

Geure Emakera, Maitagafia
Azkatuenez bairikan
Gertutik gaudex lan egiteko
Iz det eukaten itziklan

Argaitik gaudex mendi onetan
Poz pozik alberturikan.

X. X.

ATZERRIKO IZPARRAK

Itxasoetako miñak batu edo ezereestuteko agindua emon yake ingeles guda-ontziei

Pantellaria'n ibiltea galerazo egazkiñei - Graziani txartoago. - Negus'ek bere semea bialduko dau Ingletera'ko erege jayetara. - Zinegileai ez yakoe Franco legiko egiten. - Lau abenda - eresi izango ditue paxistak. - Beste izparak.

MAKINEN PANTELLARIA'N IBILTEA GALERAZO; GRAZIANI TXARTU

Roma. — Italiar Gobernuak agindu duen bidez Pantellaria ugartearen eta garte ofen itxaso gainean egazkiñak biltea galerazo dau. Ugarte arkastzu or Siciilia'tik 62 millara ta Apirka'ko Itxasertzetik 44 millara dago ta Abisinia'ko gudatean urpeko-gudontzi ta atingo gudontzi txikitxoak egon eite-ma guda-toki bihurtu eben Italiarak.

Tunex Itxasertzeko, frantzetar gudon-ti-gordeleku dan Bizerta portua ugarte ofetatik mende atzen da; ora zer-gatik yakun ugarte edo isleoi ardura mundiko.

GRAZIANI TXARTOAGO

Roma. — Abisinia'n Italia'ko Ezege Ordekotan Graziani Gudalburua, Djibouti'k izparak diñuenz ta pantzetar izparingietan irakurtien dogunez, bertuaz yuaku, Biritan sartu yakos-kan suaga-atalak biritan odolak gal-du dautsez ta sukara sortu.

EREGE BURESKUNDE JALETARA NEGUS'EN SEMEA

Londres. — VI Jorge'en Bureskunde Jaletara Abisinia'ren izenez Negus'en

seme nagusia juango da. Ingletera'ko Abisinia'ren Ordezkaritzan gaur atzen emon denez, Abisinia'ko erege-galei orain Jerusalem'en dago.

FRANCO EZ YAKOE BEGIKO

Salamanca. — Franco'ren Gobernuak ko Zabalkunde-Zuzendaritza'k Kallipornia' pelikula edo igelestiak igelestetza galerazo egin dau. Hollywood'go zine idazle ta zineelari batzuk Largo Caballero'ri idazki bat idatzi dautse ta karta ofetan erkaldafenganako euren poza adierazoten dabe ta gudeoi Inbailen erkaldafak irabaztea nai leukiela diñoe. Karta ori izenpetu daben zine-idazle ta zineelariak tarteko diran igelesti edo pelikularik ezin agertu daikela agindu dau Zabalkunde-Zuzendaritza'k.

Franco begiko, ez yakoen eta karta ori izenpetu daben artean Paul Muri, Clifford Odets, Upton Sinclair, Ralph Bates, Dudley Nichols, Frank Tuttle, Humphrey Coob, Kenneth Mac Gowan, Lewys Stone ta Lian Orlaherty doguz.

DIRUA SORTZEN DUAN BESTE ITZPIDE?

Amsterdam. — Frantze'ko txindiar-zaok izpide aundia sortu du diru-gorabaretako batzafetan. Oriol'dar Bin

gen'ek, Aberastegi - Zofetakorik ezin ordaindu duala-ta, beste kredito bat lotizeko, Londres eta La Haya'n aje-ginak-alegin ei diardu. Itxuraz, baiña, Londres'en prantzetat ordezkaritari ei ei diote abegi onik egin.

ERESLOITSA UGARI BEISEPEIN FRANCO'K

Salamanca. — Salamanca'ko paxistak gobernua edatutako agindua:

Lenengo atala. — Jofalla'ko amalau-garten arteko abenda eresia, benetako bakara, zentatzen da auferako ere abenda-eresi. Izan-buru ere orixe izango du: "abenda-eresi" eta agintaritzarekik, jardunetan joko dute aberiaren ospeari dagokion ospetasun, lotsa ta begiramaña azalduz.

Bigarren atala. — Falange'taren eresia, "Oriamendi", ta erbestetan gudari taldearen ere abenda-eresi izentatzen dira ta jolen dituzten agintaritzarekiko jardunetan, zutik egon beaiko dute izentuleak, aberiarenaganako omenez eta bere alde gudatean odola xuri duten espainar ospetsuen oroiz eta gudak joratu dien begiramenaz eta goraka agurtu.

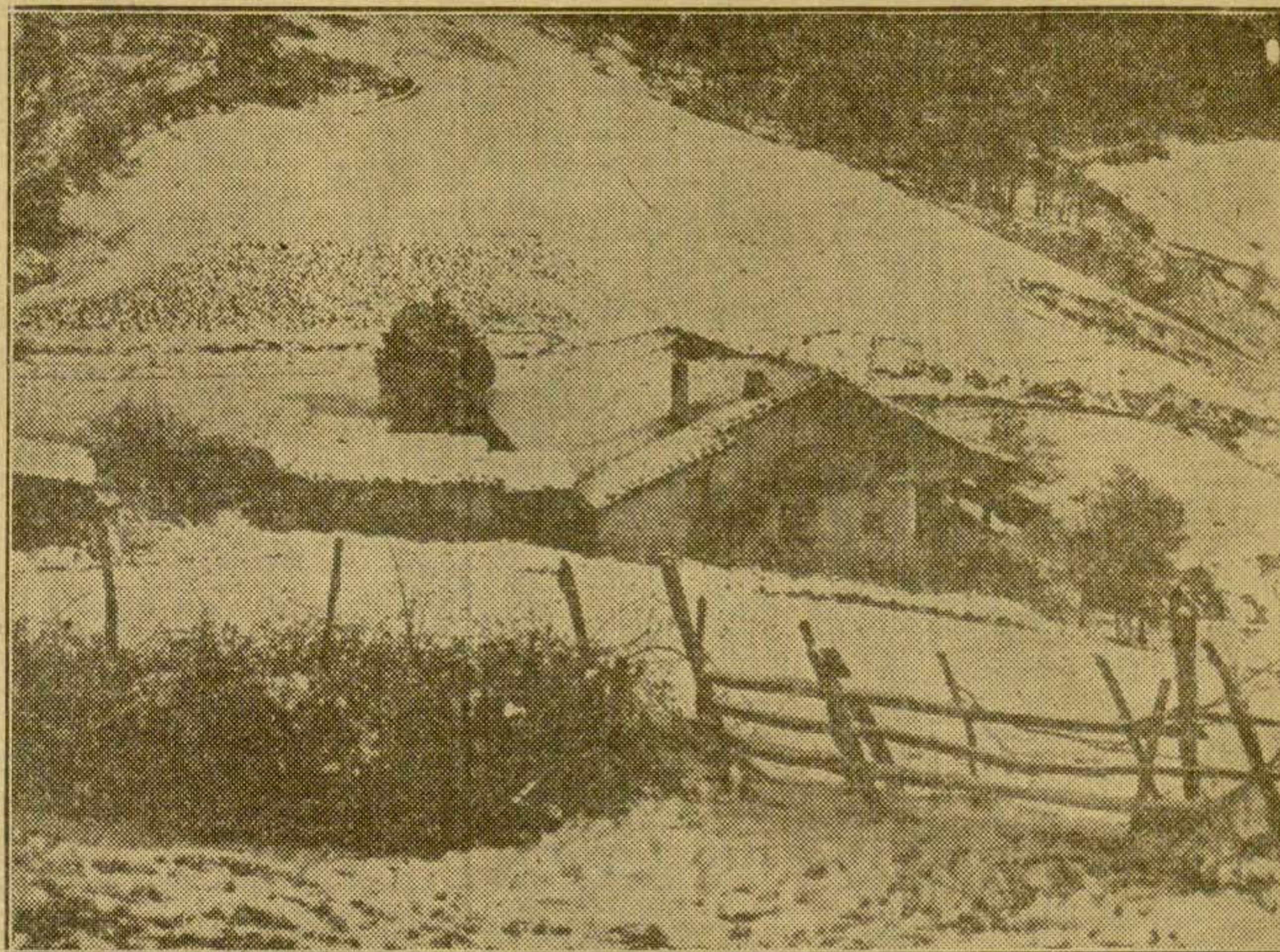
Irugarren atala. — "Orango agindu" onek, Lateiko Agintaritzaren Egumeroan azaltzen egunetik bertatik izan go du aginduren indarra.

Salamanca'n, 1937'gnko, otsaila'ko 27'gnez. — Izanpetuta, Francisco Franco.

MINAK UR-AZALEAN

Londres. — Ur-azalean dauden minak bide España-aldeko itxas basteretatik zeat ibiltzea, "Llandovery Castle", re-na ikusita, artxikotsua dala-ta, ur oje-tan dauden ingalanda itxas ontzi guz-tia minok bilatu ta tramankulu bere-zi batzuekin deusezteko, agindua eman die Ingletera'ko guda-itxasgoak.

Edufa dator menditik...

Aranegun Gurekagorta'n edufa agertu yaku. Berago egiten etzala asartuten irudian, baiña alzo Pagasari'n bere abiatutik, Erika Deunaren auzunerako eldu zan. Ona ikusi auzuna orlako basefi bat ezalke zuriz ornidua.

"Urumea," ko itzaldija eta bere ondoren ikaragarrija

"Urumea" pelota tokijan egin ziran itzaldijak, batez be, "zurijak" eta "guz-jak" egin ebezan itzaldijak ondoren mik ezabela ekariko agiri - agirikua an ba, euren itzaldijetan gortuaren enagafijak agertu ebezan, gortot-txin-jak su egin dabe, ta gogof egin be. Suba egiteko tximpartik sutubepak baiña, zurijak jaurti ebezan, batez be, euren esate onelkaz: "callejón sin salida", "antes España roja que rota". Ta gortien erantzun au: "pronto tendréis la una y la otra".

Egija da, agirikua da zurijak esan ebezanak Jel-Alderdiari zuzendutiko "itruak" izan zirala; baiña pelota-tokij-kan saftian jazo izaten da pelotea es-kumara jaurti nai, baiña eskerfekuak jaso, eta itzaldi ofetan be, beste ofen-tze jazo izan zan; Jel-Alderdiari jaurti la, utz. Baiña Jel-Alderdiak jaso izan lauen "pelotia" beste erabatera erant-tingo eutsan espainar alderdi ari, go-ta barik, baiña bildur barik, gud-ira-bera olaxe: egija geugaz, gud-ira auka, ez geyago ta ez gutxiago es gogofago ta ez bigunago. Jaun-Goi-na'k emoniko adimena ta biotza do-guz, alkar zuzendu ta alkar matatze-lo, ta ez bata bestia gortatu ta onda-tuko. Arerijo txaf asko doguz ondijo, egija da, baiña arerijo gustijak gora jera guk geure biaz jafatuko dogu geure irakasari andijak irakatsi eus-kan bidian: onerako txafakaz beba; txafarako onakaz bez. Eta nortzuk dza txafak? Jela nortzuk onak?

Bein auxe jazo yatan. Mutikua nin-balarik amamak onil-txiki bi emon ezalzan, bata, zapa-zapala ta bestia, biribil biribila. Opiak, atseginez eta gogoz jan nebanan, eta jan nebazane-an amamak itaune auxe egin eustan: "zein payago dozu, biribila ala zapa-"

la?" Eta nik, beste baten be ekari egistledan olaxe erantzun neutsan: bi-jak amamatxu, bijak, bijak izan dira goz-gozak. Eta orduan amamak be-re artian, baiña neuk entzuteko eran auxe esan eban: "bai ba, bijak izan dira urun bateko opilak eta". Orain be opilak jango neukez pozik, baiña utzi dagijogun opiloi alde bastera ta jo da gogun geure arira.

Arerijuen artetik itzik doloreña neure ustex auxe izan da: "callejón sin salida". Arerijuek gurendea loitu izan ba'le be txitxatuk lez itoko gindube-zan euzkotar gustijok, batez be aber-tzallok: nagusieli buruba kenduko eus-ten, beste asko uñitakato espetxeta-ra eruingo ebezan betiko edo bixitza gustrirako, beste batzuk bixibi ote gus-tijak kenduta utziko ebezan eta beste enparau gustijak Badajoz, Guadalaja-ra, Cordoba, Segovia ta abaf erkije-tara bidalduko ebezan, aurretik beste asko onaxe ekariko ebezan olan be-tiko euzko-erija ondutuko eben eta euren "amez" bakara beteko eben. Emen txe bai agertzen dala inoz baiña argija gure irakasle andijaren esate au: gu-re aberi -rerijuek txafaguk dira, Bengala basamortuko katomotzak ba-ño be, Baiña arerijuek guretzat euke-zan nortijak euren bizkafak gahera jausi dira ta ezira inoz be jagili, galzki dabilanak azken onik ez; gixo-nak naya, baiña Jaun Gokusak eraba-gija (hombre propone, pero Dios dis-pone). "Callejón sin salida" atsegin ba-yakoen, of dauke.

TXORI-EREKA.

Lekeijo'ko "Euzko-Gudaroste-Etxe" tik.

Gizarte-Laguntza

Umeak Frantze'ra

Deya egin batzen lastef, Frantze'ra joateko diran umien gurasoak, geyen-ak eldu dira Zaingo onetara, izpa-fingietan agertu zan dei ori bereala jasouz.

Juango dan lenengo ume-taldean in-geles gudontzi dau Frantze'rantz.

Urtengo daben umeak eztitulen asi-ara, inoan idazkari nagusiaren or-dezkoak.

Zaingo o'nen lanak argitlatu tadean zabalkunde ona egiteko asmoz Euzko-Gobernuaren jokaera eta egi-eta batez bere Zaingo aotena, kartel

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Igandean urtengo dira Frantze'ra juateko diran umiak. - Eri-arteko Gurutze Goriak jantzi ta gai ugari bialdu ditu. - Gexotegieta-ko berogariak. - Beste gayak.

Gizarte-Laguntza

Umeak Frantze'ra

Deya egin batzen lastef, Frantze'ra joateko diran umien gurasoak, geyen-ak eldu dira Zaingo onetara, izpa-fingietan agertu zan dei ori bereala jasouz.

Juango dan lenengo ume-taldean in-geles gudontzi dau Frantze'rantz.

Urtengo daben umeak eztitulen asi-ara, inoan idazkari nagusiaren or-dezkoak.

Zaingo o'nen lanak argitlatu tadean zabalkunde ona egiteko asmoz Euzko-Gobernuaren jokaera eta egi-eta batez bere Zaingo aotena, kartel

batzuk egin dira eta ornidaxi bat, memoria dalako bat, argozki eta iru-di egokiz beterik.

Album dalako liburu eder bat bere egingo dogu, eta Gizarte Laguntzaren lanak argi eta agiri begi auzer irafi-ko ditugu.

Umezurtz Etxea. Ume habestegiak, habestuen laguntza tokiak, Amatasun Etxea, ta abaf, argazki ikusi al izan-go dira efeskada begikoetan liburu ofetan.

Jatzki eta abaf

Cruz Roja Internacional'ek emon-da, Zaingo onetan janzki, onetako, eta abaf artu dira bertoko beaf izaneta-rako.

Emokunak

Larunbatean artu ziran emokunen efeskadea auxe dozu, irakurle. Urgoitit'ar Enkeni, 315 laufleko; Bilbao'ko salerosle batek, 50; Vivian Marquez, Salerosketa-Bitaftekoa'n bidez, 25; Bilbao'ko bidari-banatzaleak, 84; Aretxaga'tar Bingen, 10; Angel Severo, 8; Daniel Cillero, 10; Agirretxe'tar J., 25. Guztitara, 527 laufleko.

Lendakaritza

Atzoko izparak

Egazketa burua izan zan Agife jau-naz itzegitera.

Eguaztenean, baf, Jaurilaritza'ren batzara izango dala-ta, batzaf egita-raua gertelan ziarduan Basaldua idaz-kari bereziak.

Otxandiano aldetik bederatzia lagun eldu zirala gure guda-ofetan, esan euskun, Gateiz'tik igesi. Emendik ige-si juandako gudari batek ekari ditu guda-onak arte, lagun ofek.

Osasun-zaingoa

Izurtza'ko gexotetxeak

Bilbao'ko izparing; batek larunba-tean argitlatu ebana egia zanentz ja-kin nairik, Izurtza'ko Gexotegia ikus-

tera izan zala, esan euskun burukide jaunak.

Neskato ta mutiko alkarfein ego-teaz, gexotegi guztietan bardin dala, inoan, emen nai beste edonun, baiña ume dirala etsiten diran adin bitaf-tean, ume ofek bederatzia urtera eldu artean, bakarik ordea, eta obetu zain-du eta gexoak zeinduteko aukeranz.

Bederatzia urte bete ezkerro, baiña, gastetxu garatu malakotzat artzen di-ra, eta orduan gela bereietara eroan oi ditugu.

Gexotegi au, nai baizen ondo ipi-ña expa'dogu, gogoan izan gexotegi-tzat egina ez dana. Beaf izanak bul-tzatuta artutako etxeak sendategi bihurtu ditugu eta jakina, etxeok ze-ruaitarako alagalakoak ez dirana.

Beste gexotegiak, atarako egiñak, alegia, ikusi ondoren, auxe ainbeste-kotzat ez artize ez da arifafia. Baiña gauzak diran lez ikusi beaf ditugu.

Gure ardurape dagozan gexotegiak ondo eratu eta egakiro orniduak izat-ea nai dogu, eta ostarako aleginez jardungo dogu.

Ume arizuntzar

Durango'n, ume-azteazko landola bat ipini dau Zaingo onek, eta ber-tarako sendagile ta enparau langileak izentau ditugu.

Gexotegietarako berokinak

Gexotegietan negualdian otzik izan ez dagian berokinak eskuralu ditugu. eta oraingoan Derio'koan diardue ipinten.

Janari berezia beaf dabenak

Bonberu-tegiaren atzoko aldean izango da janari berezia beaf daben gexoak ikertuteko langela.

Alik lagunik geyen artu al izateko eran gertau ditugu ango lanaldi eta langileak.

Alperik itxaroten-la inor egon ez dedin, eta ganera bertako ostenak efetzago, eta beraz lastefago egin da-gien, ara doazenai zenbakin emongo yake, eta gero izparing bidez deitu-ko yake noiz eta zein egunetan eldu bakoitza langela ortara.

Eri-lanak

Larunbata afatsaldetan, lan

Idazkari nagusiak azalpen onexek egin euskuzan: Emengo izparing; ba-ten idazki idigi bat agertu zan lengo-baten, eta larunbata afatsaldetan in-geles erara jai egingo ele eben Zaingoetan aipatuten eban.

Zaingo oneri dagokionez, guk, le-nen go egunetik zapatu afatsaldetan lan egitea erabagi genduan, eta leu jai izan oi ziran egun batzuk, guk astegun etsi ditugu. Igandietan bere, goizetan, lan egiten dogu.

Asturias aldean izan dala-ta, andik izpar onak, esan euskun, eta beste al-bistatik ez ebala.

Lagintza

Burukidea Valenci'a

Burukidea oraindino bere, Valen-cia aldean dagola adirazi euskun idaz-kari bereziak, eta Euzkadi'ren arazo batzuk burutu nairik lanean diar-duala.

Bafiro onuntza noiz itziliko dan ez ekian.

Nekazaritza

Saseta'ren il-otoyetan

Gernika'tik eldu bafirik agurtu gen-duzan atzo Eleizalde eta Agifeolen, Zaingo onetako arduradunak.

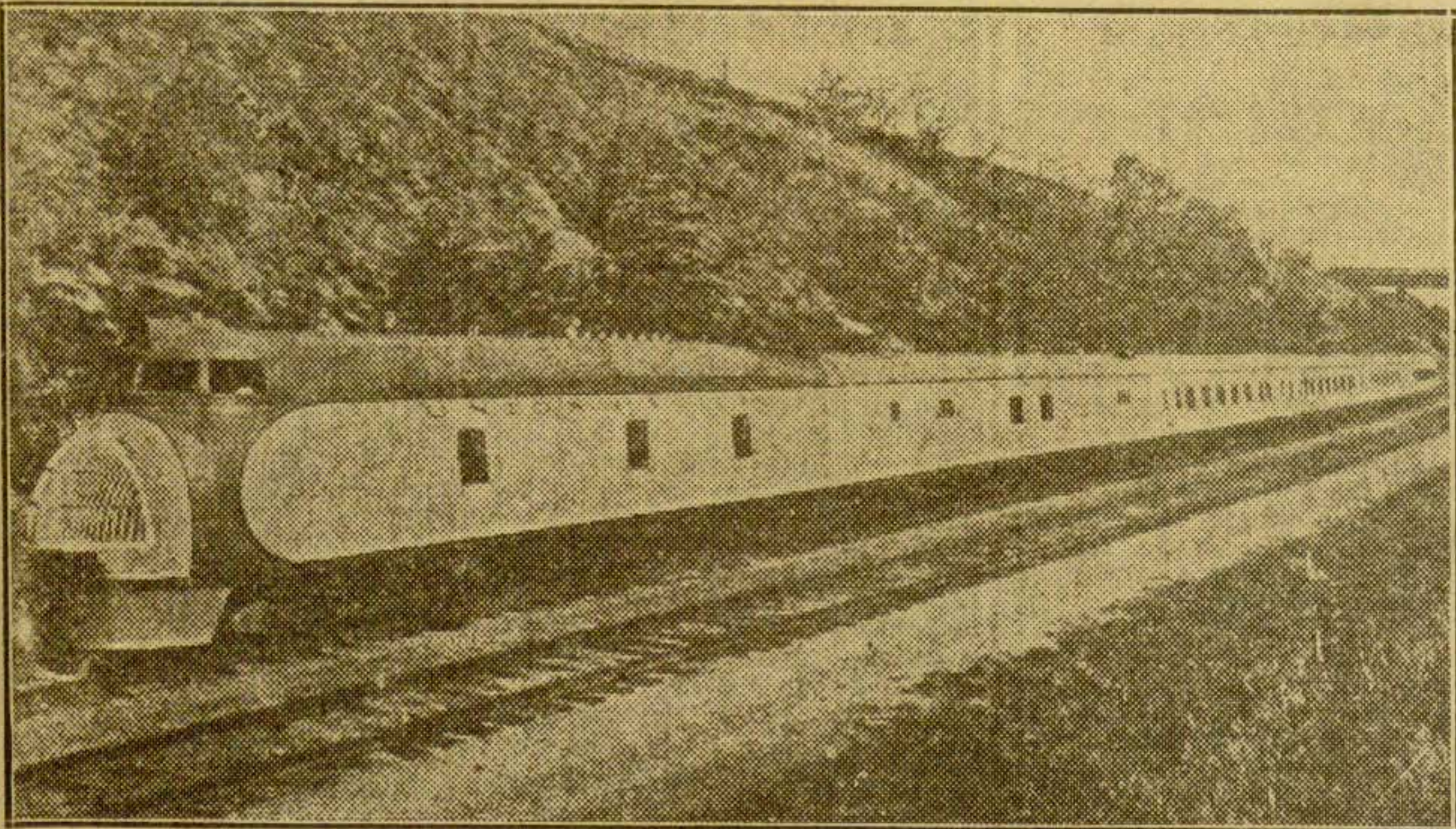
Uri onetan Saseta euzko gudalburu bikiaren gogo aldeko ileta-otoyetan izan ziran.

Abelgortietan janariak

Ila bakoitzaren 1'tik 15'erarte, Gi-zarte Laguntza'ko eta Guda-Zaingoa-ren lanetan diarduen abelgortietan eta aberentzat janari eta pentsuak eskuratuteko, baimenak banandu oi ditu Zaingo onek.

Agetaldi orduak

Amafetarik ordubatetara astegune-tan izango ditugu agerdiak artute-ko orduak, eta auzetiaz eskatu ondo-ren, alan be.

Aldeak, gustia aldatu daroa. Lengo bulziak, euren ke-bide andietatik ke-mollso andiak jasurtuz, arnaz-estuka egin oi-eben aufera, gaur, emen agiri dozuben onen antzera, leun eta arin egin oi-dabe. Ludiko bul-zirik arinenetakua da. Union Pacific System deritzon amerikar Lalefi Alkartubetako burnibidietakua.

txekoeslobakia'eren etorkizunaz

Txekoeslobakia'eren etorkizunaz

Alemanik ez ei dau Txekoeslobakia austeko asmorik. Yugoeslabiak inglatefagaz daaun adizkidetasuna onuratsua izango da Txekoeslobakiafrentzat. - Beste izpafak.

Praga. — Txekoeslobakia'ri Alemaniak erasoaldiren bat egingo dautsola zabalduta dala-ta, emengo, Erbeste arazuetako ministroak, Kamil Krofta'k, azalpenak egin ditu esan ofeik guztur-tau nairik.

Alemanik ez ei dau Txekoeslobakia austeko asmorik, ez lufalde ortan partu, ez eri onen erik batzuk kendu. Alemaniazko gure efiaren artu-emonak dirala-ta, urduri bai urduri agiri dira atzerian. Nire ab-ferien kaltez aleman izpafingiak egiten diarduna—oraingoa, alau be, makaltxuago ari dira-ta zabalkunde ofen ondorenak eta laguntzalenak, Europa Erdi eta Egozorkalde erietako izpafingietan, gauza latz eta mingo-taak yakuzan afein, ez dira, oraitio, guda afiskutsuak.

Bizkaiko Itxas-Ordezkaritza

AGENDUA

Bizkaiko Itxas-Ordezkaritza naizen Oazamiz Ostolaza'tar Koldobika, Itxas Eginkizamen Talde Orokafako Le-nengo maitako Itxas-Ordezkaritza.

Auxe jakin-erazten det: Itxas-Guda-ritzari buruz 1933'gn, Lotzilaen 14' garfenez emana izan zan Legearen 60 eta 70'gn, atalak diotena betetze-afen, Uri onetako Erbatutari dagokion Izan-emaia Batzordea osatu zan. Eta izan-emaia eman dutenean artuan beartu zuintzatu atortu bear diran erabaki al izateko, lan-sari ofeik bat ezari zian, izendi -jabe diran Udalak bidaltako xekatasunel begira. II onen 25'garfenez batzartuta erabaki zuanaz guzuzak ja-betu ditzen, ezartzeraz goaz:

Mungia, 6 laurleko.
Añakudaga, 5 laurleko.
Muskas, 7 laurleko.
Berango, 5,5 laurleko.
Zeanuri, 8,75 laurleko.
Urduliz, 7 laurleko.
Getxo, 10 laurleko.
Barakaldo, 8,75 laurleko.
Santurze, 8,75 laurleko.
Sondika, 7 laurleko.
San Salvador del Valle, 8,50 laurleko.
Santurze (Ortuella), 8,75 laurleko.
Mundaka, 7 laurleko.
Gorliz, 7 laurleko.
Zaratama, 7,50 laurleko.
Basauri, 6,50 laurleko.
Zornotza, 5 laurleko.
Moñaka, 5 laurleko.
Ibañeta, 6,50 laurleko.
Bafika, 6 laurleko.
Gordexola, 7,50 laurleko.
Erandio, 8,75 laurleko.
Lexona, 7 laurleko.
Galdakano, 7 laurleko.
Laukiz, 6 laurleko.
Lemoniz, 5,50 laurleko.
Portugalete, 8,75 laurleko.
Abanto-Zierbana, 7 laurleko.
Gatika, 7 laurleko.
Beriz, 6 laurleko.
Urduliz, 5,50 laurleko.
Gorliz, 8,75 laurleko.
Gautegiz-Arteaga, 6 laurleko.
Señal, 8 laurleko.
Etxano, 6 laurleko.
Bilbao, 8,75 laurleko.
Bilbao, 1937'gn. otsailak 26. — Itxas-Ordezkaritza, Oazamiz'tar Koldobika.

Salerosketa ta Omiketa

Bilera ta izketa

Zaingo onetako burukidea, idazka-ri nagusi eta Janari-Zuzendaritza'ko arduradunaz batzartu zan.

Zaingo oneri dagokiozan arlo ta arazoak aztertu eta adiralduen jar-dun ehen, erabagi eta asmoak ugari artoaz.

Batzari ori zala-ta, ez Aldasoro jau-naz ez janari zuzendari nagusiaz ez gendun izketaidirik egiterik izan.

Baia, nire efiari inork eraso ko ba' lausio, zer bidez jokatuko gendukean jakitea, oso egoki izango leuki Eu-ropa sartaldeko efi demokrazi zaleak.

Gaure azkatasuna eta jaurkera eri-tara zaindu eta aldeztutea dogu asmo, eta geure adizkidet laguntzuna es-katuten ba'gatoz, ez gara esku utsik, eskale gaxo antzera.

Erizalotasun alde dagigun buruka onetan, Europa'ko sartaldeko, estaduak gutzaz ardura gabe jokatuta ba'dagie, eta jazoerak naitzean gure politika bideak aldatu beatean, jafi ba'gagiez, gure jokagaren aldatuntzari jaramon bage loterditan jaraituko leukielik es-tadu ofeik, ez dogu uste.

Orain urte bete langoa barik, bes-telakoa dogu txekar efiaren gaurko egoera. Aldeztuteko ayma pilak asko-zaz be ugariagoak ditugu, eta gero ta geyago, afean bere.

Frantze, gure efi adizkide ona. po-litikaz baretsu oraingoa eta inglate-fa, izkidu geitze asmoaz gaurtik aue-ra europaf bakearen zaitzale izango diralako dogu.

Europa'ko erdi eta sorkaldeko efi-lakiden etorkizun eta gogabarak ardu-

ra andiz begiratu ko dituala inglate-fa'k, esan dau arestian Eden'ek, anglo-gegetzen. Azalpen ofeik begi argiz ta atseginez jaso ditugu emen eta beste toki askotan.

Efi ofeik indar ta jokaez, Europa aldean bake aldia izango dala esango genduke, uts egiteko afisku andi ba-rik esan be.

Gure Rusia'gako itunbena, aldeztu-telo asmoz bakarik egina da, eta La-terfi Batza'ren arau baruf egina, ta ga-nera, egune eri esandiko eguneratze utsa da.

Gure erki muga ondokoak, "aleman-erriak" deritzenak, Alemanik beren-tzakotu nai gittuana ez dot uste egia danik. Efi alde ori, industritsu da-ta, aleman industriari geyago egingo leu-ko, eta len-gai ugariago lotu izateko premian jafko leuke.

"Pequeña Entente" dalakoa eten urf dagola diho batzuk. Ori esaten diarduenak alkartasun ofen bafi ez

Eden eta Ribbentrop'en jardunak

Txekoeslobaki'ko lufaldien batzuei erpekadea botako ete dautse Hitler'ek? - Frantze'k Txekoeslobaki'ren alde urtengo ete leuke? Inglatefa'k lagunduko ete Frantze'ri olako baten?

Koloniak eskatuaz Reichstag'en Hitler' ek egin eban itzaldia ezker, Alemanik'aren eskabideko inglatefa'ko Latefi afteko Af-tremon Zaingo'ko idazkari Anthony Eden' eri jakineraozeko aukera oraingoz egin dau Von Ribbentrop'ek.

Prantzia'ko Egoaldean izan dogu az-tenengo aspettan Eden jauna, Opoferan izan be. Be'kian zer etofeikan eta be-rori Prantzia'n zala, Von Ribbentrop In-glatefa'n Halifax'ekin egon ostean ete jain ofen eskabide eta eskabide oren ofeik ete ofeizak ondo astertu ta eska-

Saseta il da!

Oi, jausi zara, jausi, Saseta kutuna! Gaurtik hien arteko egina zaitugu. Aizea baizen ayn da an-or edatu Zure eriotz mifaren il-lapar etuna.

Leyatsu malte zundun euzko-Aberia. Ta Aberi'lik ufin, oi jausia zara. Batilkoz jausi zara, lehargi antzera; Batilkoz ez nai zifets, baiña egia da.

Izkidots atergea, lufak dart oinpean. Sua, kea, gafa, gudean gartsuki; Giza gurenak letze ereifoz bekoldi, jausi zara azkenez etsayen afean.

Erbeste-lufaldetan emon izan dogu. Euzkadit'ra begira, azken-amasea; Baiña azkatasunaren lora apain-guria Ementxe jayoko da, eder, nara, txairu.

Biotzean min dogu, Saseta maltea, Biotzean min dogu, begian negafa; Samir-uluiz daukazu lastan dogu lufa, Efi-dardaraz izu, euzkotar mendia.

Uso zur-Lotzana basoan egazka. Biotzak samir-sunez dituzu estali; Baiña zu ego me-zuriz, afeano iduri, Argi-Litza-efi'era aldatua zara.

Atsedon, bai, atsedon, beliko argitan. Barne-muina eresiz, go'argiz adina. Beukozu azkenik bage zeru-atsegina. Laster gaituzu gu be, or, goi-alde or-tan.

OTARI.

EGURALDIA

Edura mendietan.
Ibafeitan txingofa.
Aize otzak ziri arpegian.
Eguraldi txafa benetan atzokoak ostiko-
keta jai baterako.
Gogoren aurka San Mames'era jua
grinan.

Ikusle gitxi zelayan. An-omen banatu
ta ukabilketa-zale biurik.
Zelai erdian jokolariek.

GOLI

Asi ta lastef...
Jokolariek adore ta gogo gitxi ager-
tzen dabe.
Gorputza berotu eta ekaltzari arpegi
emon bafian aurkitu eza'fira, alpef egon
do ziran itxurea agertu eban.
Alako baten Iraragof; zerbat egitera
jafi zan.

OSTIKOKETA

Gipuzkoa, 2; Bizkaya, 1

JOKALDI UTSA

Bateri leodu, bestiarri i'f egin, arakoari
igaro ta to!
Egia itxumustuan artu dau ostikadeak.
Eta konturatu orduko pelotea sarean.
Bizkaya'k bat; Gipuzkoa'k, uts.

EKINALEAN BARIRO

Gipuzkoafak estira kikildu ta bilduritu.
Sutu bai.
Eta autsak kendu nayein asi dira.
Jo batera ta bestera euren mende dala-
bile pelotea.
Langara'k dabil orain; eretean Sanchez
Arana bakarik.
Langara'k begi-zoliz jaurti dautse ta
onek zast ta luze sarera bialdu dau.
Blasco'n alegin, baina alpefik.
Eta bafiro bake-aldia lenengo ekinaldia
amaitu afte.

BIGAREN EKIANDIAN

Biziro jokatzen esi dira.
Aufelari gofiak (bizkaitafak erabili eban
jantzi ori) ezez dabiliz; gipuzkoafak ere
sago ta yoyago.
Gipuzkoafak askeago dabiliz, bizkaitaf-
ak batuego. Bafia arel indaftuago.
Eta euren indafak onurarik emon dau.
Ekinaldi esi ta ogei minutu ingurura
Unanimo'k pelotea sarean saftu dau, Blas-
co'k geratu ezinean.

JOKOLARIK

Lenegotan bigun eta makaltu asi afen.
berotus batera jokoak ohatu ta erabilago
tu eban jokolariek.
Gero jokera polit ugari ikusi gendun.
Egia izan zan guretat jokolarien.
Tretetasun ta jakinik agertu eban jo-
koan.
Ondoren Iraragof, Zilauren Blasco,
Langara eta abar.
Jokolariek euren zeregina bete eban eta
txaotxuak izan ziran.

TALDEAK

Jokatu eban taldeak era onetantze oso
tuak egozan.
Bizkaya (jantzi gofi):
Blasco; Pablito, Aedo; Zilauren, Sola-
drero, Zubietza; Ruiz, Iraragof; Bata,
Lafinaga eta Gorostiza.
Gipuzkoa (jantzi zuria):
Egia; Cirico, Areso; Bienobas, Mu-
gerza, Etxeberria (Roberto); Insausti, Un-
amuno, Langara, Olivares eta Sanchez
Arana.
Bigaren ekinaldian Markuleta'k jokatu
eban Etxeberria'ren ordez.

NOIZ BARIRO?

Atzoko jokaldia bafiro jokatu bialf da-
la uste dogu.
Ikusle gitxi izan ziran olako jokaldi ba-
ren.

terako. Eta eguraldi txafak galeraozta
ikusit al izan ezeben askok eskatuten dabe.
Noiz bafiro Euzko Gudaroste'ko adiz-
kideak?

OSTIKOLARI.

Pelota

IGANDE EUSKALDUNA'N
Iragarita egoran jokaldiak jokatu zi-
ran igande goizean Euskalduna pelota-to-
kian.

Lenengo Ofantia eta Pasai'k ezez ira-
bazi eutsen Pruden eta Abasolo'ri.
Gero Abrego eta Matxin'ek Amenabar
eta Lafinaga bigatenari.
Azkenengo oneik edertio jokatu eban.
Bafia gustien gain... Abrego!!!
Orixe bai jokalaria.

Donosti Buru Batzara

"Kiskitza"-ren (G. B.) idaz-lanak
argitaratzeko Donosti-Buru-Batzar
asmoa beterik zabalduta dagon ar-
pidearen jafalpena.

Oraindanoa	1.607
Elu'taf Domeka	5
Safergi'taf Josu	2
Iraxu'taf Sergi	5
Gufutxaga'taf Ildobontsa	10
Donosti'af bat	10
Gamexogoi'koetxe'taf Au-	5
gustin	

Oraindano laurleko 1.644

Igandean, Martiartu gudari etxean

Martiartu guda-salak aspaldiz itxa-
rotan eban eguna eidu zan. Atzo igan-
dian andikilo eta ospetazueg gure
ikurin onespina egin zan.

Gudarien artian goiz goizetik ala-
tasun berezia nabaituten zan. Egu-
rdiak lagundu ez afen, euri ta txingo;
zaparrada andiak egin ebanzan eta, go-
go eta umore onik etzan una baten
be galdu.

Goizian guda-salak Martiartu baso-
txonora igon eban. Eiza onetan egin
zan ikurifaren onespina. Zabala'taf
Koldobika gure abadiak bederikatu
eban. Amabixi Longarte'taf Agurtza-
ne emakume lirada izan zan eta ala-
bitxi L-oniz'daf Joseba Mirena abertzale
Jatorra.

Onespina amaituta gudari gustiok
gudalek... Juan gihan eta an ikurifina
sin egitia ospatu zan. Jai onetan Bel-
dara'n'daf Paul, gudaburu jaunak itz
egin eban. Bai biotzez ta sakonki itz
egin be.

Ondoren Esturo'taf Kepa'ren eza-
tadantzari taldiak dantza alai batzuk
dantzatu eban eta txalo ugari irabazi
zitun bikaintasunez egiten jakin eba-
lako.

Eguzdian oiturrea apurtuaz, efan-
txua barik bazkari edef eta gozo bat
emon euzkuen. Figeroa jaunak lan
ugari egin bial izan eban afeiko esu-
netan bazkar ofetako gayak gertuten
eta gero sukaldeko buru dan Zubia'k
tretetasun ugari agertu eban bazka-
rioi maniatzen. Eta bazkari edefoi
buztirik, ardu biala edefa.

Jai onetara Euzko Gudaroste'ko
agintari jaun batzuk etofi ziran.

Zorionak damotseguz Martiartu'ko
gudari euren ikurifina lotu dabalako
eta ikurin ofen alde garaitze ugari
opa dautseguz.

LOKUTUARA.

GUDAKO IZPARAK-ETA

Alemanik'aren azpikeriak eta ederkeriak. Franco'ren legeak. - Paxistak agitu eziñik. - Aragoi'ko guda - onetan.

FRANCO'REN LEGEAK

Londres. — Avila'tik yatorkutan izpafak
dinoenez euren mende dagozan tokitako
liburutegiatic Vels pantzetaf idazlearen
idaztiak kentzeko agindu dau Franco'k.

IZPARA GURUPETU

Paris. — Españaf asaldarren alde guda-
tzen it ziran rumaniak paxista bien gorpu
-lofean Yugoeslabia'ko eregerik ez ordez-
karirik izan zala adierazo dautse aldunei
edo diputadu Yugoeslabia'ko latefi-arte-
ko-arazuetako arduradunak.

ALEMANIA'REN AZPIKERIAK ETA

PARIS. — Alemania'k Españaf'ko auzia
nastioaz duana ikusten dau ta Franco'k
irabaziarren orain arte lotu daben baiño
asko geyagorik ez dabena lortuko ikusi
dau.

Bere lotsagadukokeriekin Españaf'n eze-
lortu al izan ez dabenean beste bide ba-
tegit jiten asi yaku. Koloni eske asi da.
Orain Txekoeslobakia'ra begira dogu.
Prantzia'rekin eginda Txekoeslobakia'k

rekin Txekoeslobakia'ren alde jokatuko
leukela adierazoten dabela esan dabe ba-
tzuk.

Gobernuaren eritxia azalduaz auxe esan
eban lord Plymouth'ek. "Erpekadea afte
dabeneri suk lagundu ez dalkiogunik eta
lagunduko ez dautsogunik bidez ezin uste
izan dake, Latefi Batza'ren aginduen
arauz laguntze on izaten ba da; gudari
"laguntza emotea ofaitio beaftuta gago-
zanik ez dau esan nai ofek."

"Manchester Guardian" izpafingia itza-
di ofi buruz, "Europa'ko etorkizuna, itza-
di ori batera edo bestera ulertu dogu"
esan dau.

GOBERNUAREN ALDE
Madrid.—Cinéma Bilbaon' erkalda'f Go-
bernuaren alde mitin bat egin eban.

Mitín ofetan Antonio Remis, Eleuterio
Doardo ta Valencia'ko diputadu dan Mi-
guel San Andres izan ziran izlari.
"El Trabajo" afotz batzak eralduta Mo-
numental Cinema'n beste Gobernuaren al-
deko mitin baten Antonio Albal, Neka-
zari Zaingo'ko Uribe ministroak eta Al-
varez del Vayo'k itze-egin eban.

Osteta aundia izan ei-zan.

PAXISTOK ALKAR AITU EZINIK

ETA KONKORTUTA

Valencia.—Ateriuok nora ez-ara doguz.
Malaga'ko guda-onetan orain efi-aldez-
leak alkatu ta jiten ekitatek bere senetik
atara egin dabalako dirudi. Orain efi-al-
dezleak idoguz Malaga'ko guda-onetan
naguz.

Madrid'go efi-aldezlearen kemenak eta
Asturias'ko aufferakadak konkortuta laga
dabe.

Zirikada ofeik Teruel'go paxisten era-
soak indargetu egin dabe ta gudariak
nora eruan ez dakeia ipini dabe.

Orainarte bare-bare egon diran guda-
onetan erasoak ekindakoen konkortuago
egingo dira ta konkort gabe geratuko al
yaku.

ARAGON'GO GUDA OINETARU
IZPARAK
Barcelona.—Askok gudari-sallean bake
-baketan.

Carlos Marx gudari-taldearen guda-oi-
fetan:
"Alkubier mendi-sallean areriuak jo-
ten asi yakuzan eta efi-aldezleak kenen-
tsu eutsi ta atzera eragin euten.

Juver gudari-taldearen guda-onetan, be,
bake-baketan.

Macia.—Companys'koak dagozan ar-
eriuak erasoak dafae, baiña alde gusitatan
euten dautse erkalda'f gudariak."

ANDIK ETA EMENDIK

Eun "Caproni" geyago bialdu dautsez Franco'ri

Alemanik ez tira alkaŕekin ondo konpontzen. - Polonia'k inoren zoŕik ordaintzerik eztau nai. - Inlaterra ta Italia alkaŕi begirakuneka. - Rusia'n jayotzak ugaritu Beste izpaŕak.

ALEMANIA'N, BE, DANAK EZ DIRA ALKAREKIN ONDO KONPONTZEN

Londres.—Alemania'ko Guda-Zaingo'ri Thomas koronelak bere agintaritzan egin egin lau, espafiak asaldariek bialdu dautsez guda gati ta guda-tresnen ordain dautsez ta ez dala agintaritzan ordain dautsez. Espafia'ko paxistei 500 milioi gudu bialdu egin dautse.

ORAIN BESTE 100 EGAKIN FRANCO'RI

Londres.—"Manchester Guardian" izpaf- biko izpaf jakitateak gudiari ta guda- zainen ordain dautse "Caproni" izeneko 100 egazkin bialdu dautsezala bialdak Franco'ri egazkin-erabiltzeko itxas- onari berezian.

SOKOLINE ERUSIARA LATERI BATZAKO IDAZKARI NAGUSI ORDEI

Ginebra.—Paris'ko Rusia'ko Ordekaritza burutide izan zan Sokoline jauna. La- teri Batza'ko idazkari nagusi orde egin dute.

GINTZA LAN AZOKEAN (FERIA DE MUESTRAS) EGUNDO BAINO OSTETZA AUNDIAGO

Londres.—Atzo amaitu zan ingelanda- gintza lan azokean orainafte egin ditan gintza lan azokean bialdu tresnari gea- go saldu dabe ta ostetza aundigorik be- re egin dautse beste azoketan.

POLONIA'K INOREN ZOŔIK OR- DAINTZERIK EZ DAU NAI

Varsavia.—Alemania ta Rusia alkaŕekin ondo dautzan ordain gudan Polonia- nko saftu dake? "Kuyerwarsook" iz-

pafingian Gubernu'ko lendarik izan zan S'kor'ski'ki gudu burutak auzi idatz dau: "Alkaŕ-afu ezin ofetan zer dala ta saftu ez dautse; agintari bakafeko Lateri edo Estadu ofein burutak saftzea Polo- nia bion atean egoteak galarazoten dautse; Alemania ta Rusia alkaŕ-joka asiko balira Polonia'k ordaindu beaf izango leu- kez ofein zofak.

ZIZAK GEITU

Londres.—Osakaŕen tinbre zizak aldatu beaf dala adierazo dñu A'ldund'ko Bat- zordenak. Ziza ori osakaŕei bakafik barik janari, jaboi, agin garbitzeko ore ta olako guztiei ezaf beaf yakoŕa diŕioe.

AUSTRIA'REN IZENEZ EREGE BU- RESKUNDE JAIETARA

Viena.—VI Jorgeren erege-bureskunde jaietara Austria'ren izenez Guido Sch- midt jaungo e' da. Viena'ra atzera dato- fenean Paris'en geratuko e' da.

EMETIK AURERA GEIAGO ORDAIN- DU BEAR

Londres.—Landorevy Castle efi mifeak le- zinda egin yakanen kalteak aundiak izan dira ta salerosketak ontziak auran- tzen euren Aseguru-Batza'ri geiago o- daindu beaf dautse erabagi dabe Aro ofeitariko zuzendariak.

RUSIA'KO IDAZLE - BATZA IL ZI- RAN IDAZLEAI GORASAREKO

Mosku.—Rusia'ko idazle batzako bazki- deak Pushkin il zan eus-urtefenez, bat- zat bat egin dute aren menez. Ufengo batzafetako deia Ustaila'ko 18'afenerako izentatu dute, Maximo Gorki'ren eriotza- ko urtefenerako.

JAIOK JAI, GEROAGO TA GEIAGO

Mosku.—Lufalde guztian geroago ta ge-

ago jaiotzen dira, 1935'afenez baino iga- zitako urtez. 35.372 geiako jaiotze ziran Kharkov bafutian. Leku berean, ezkondu ere geiako ezkontzen dira; ezkontz-auseak, beaf, gutxiagotzen dijoaz.

INGLATERA TA ITALIA ALKARI BEGIRUNAKA?

Paris.—Latefi afteko arazoari buruz diardute izpafingiak eta Italia'k egin duan beste alderakoa b'ide, Negus'eri dei egin e' dio Inglaterra'ko Gubernuak VI'afen Jorge bakaldunaren buruzkum'e' jaietara. Izpafingien iritziz, ori ikusita, Inglaterra'k ez du onizat afu Abisidia'n dagon italiaf jaungo edo imperioa.

PAVLOV ELE-JAKITUN OSPE TSUA IL

Mosku.—Pavlov ele-akidun ospetsuaren eriotzari dagokite gaur Rusia'ko batzafe- tan. Idazlanak ugarit argitaratu dituzte iz- pafingiak; bere bizitzari buruzkoak batzuk, elejakidun aundiaren lan eta ekifarekikoak bestetzuk.

KAPITALISTAK ORAINDIKI!

Beste alderdi bari bat

Paris.—Phillbert Beson'ek, aldun edo diputau izandakoak langile domi- zale edo kapitalisten alderdi bat sor- tzeke asmoak ditu.

Asturias era begira

Egun otako izpafingiak irakurtzean, poz aundi bat nabiltzen degu, geure biotzean, euzko-gudari eta gaŕerakoak Asturias'ko luf aldeetan, egin dituz- ten auferakada gogorak ikusi-ta.

Auferakada gogor au astean, beragaz gogoratzeke, zion, "Eguzki" idazleak bere azken idazkian.

Beren Aberia utzi, eta atzefiruntz, agindu bat betetzera, izkili gogora beren eskuelan dutelarik, beren bizia uneoro, ari batetik zintzilik bezela, jaungoikoa eta Lege-Zafar'aren alde, e- kien e' ta juaŕan ditan euzko-gudarietaz iz e' ta gora bada gogoratuko?

Bai noski, Eguzkiak dituan une guzie- tan, geure gogoaŕan zaituzteon. Ezin gi- nezke, batez ere, zuek bezela guda ofetan egunero kahoi, izkilaŕak, eta gaŕerako izkiliuen autunpak entzuten gabiltzanok; of atzefiko, luf alde oiek, paxista ankefex garbitzera joan zera- ten euzko - gudariokaz ezin ginezke izoiz ere aztu.

Aberia jaitasuna maitasuna bai-da, eta guk, aberiazaleok geraden lez, Abe- ri maitasunagaz batera, geure anai aberiazalean - tzako maitasuna, biotz barrenean nabiltzen bai degu.

Gogoan zaituztegu "Eguzki" eta ga- ŕerako gudariok. Goko Jauna'ri otol- ka gera befi, zuek of Asturias'ko luf aldeetan, garaitza aundi bai izan, eta paxista ankefex bera garbitu, eta zuen eta gure Aberi maitasuna, guziok lenbait-ten, eta osasun onagaz iritzi zaitzen.

"Saseta" il digute. Euzko-gudari gu- zioŕ benetan maita genduan gure bu- ruzagia; Asturias'ko luf aldeetan, are- rio maitasuna, erail zigutela bereala jakin genduan.

Izpaŕ garafat au jakitean, gudari gu- zioŕ, naigabex beterik geratu gitan. Maita bai genduan gure buruzagia. Eta maita beaf nai ta nai ez bere bizitzan nolako zan jakin, eta ikusi duan gu-

ALMERIA'KO IZPARRAK

Munduan bioztunik ba da on- damendiok eragotzi bear dira

"THE TIMES" ETIK

Londres.—Aspaldi Almeria'n bizi- dan ingelandaŕ batetik "The Times," er- i eskutitiz bat egin dautse ta izpafing- iorek argitaldu egin dau.

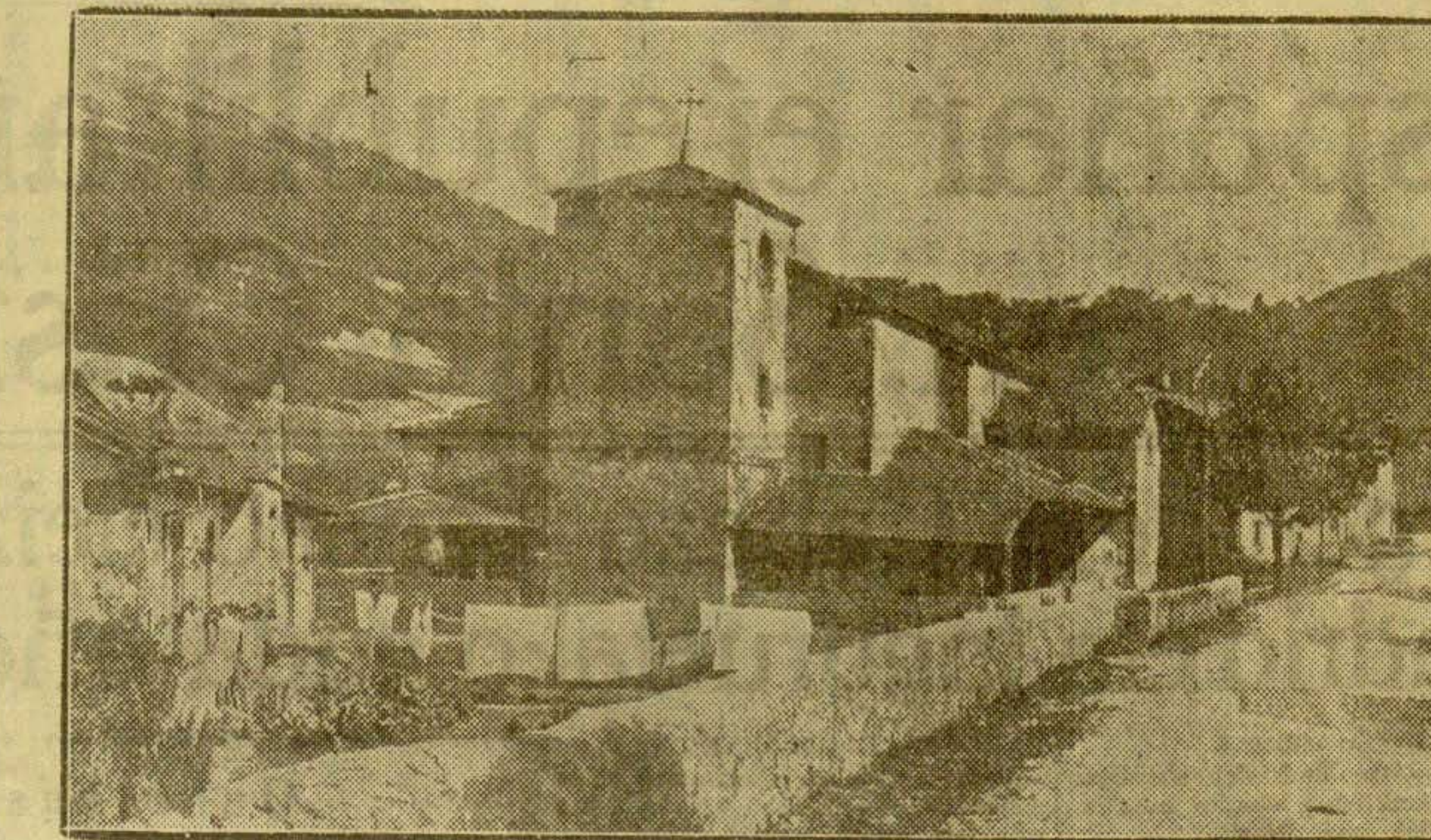
Paxista-egazkinak altura aunditiz eta guda ola edo gudagariŕ dagon to- kirik suaz jotoke, eŕian gaitze aundi- ak egin dabe egazkinok. Eŕitaf as- ko, il eta zauritu dabe.

Malaga'ra paxistak sartu ziranean iges eginda, malagatar asko etofi zala

IRITZIKA

Habsburgotarik nai ez

Roma.—"Giornale d'Italia" izpafin- giak Austria'ri buruzko idazlan bat daga. Habsburgotafen befikuntzari ikutzen dio berezik ta burugabekeri etafi du.

ARBABEZGFKO TXADONA ETA INGURUBAK

JON DEUNAETAN Euzkel belguntzak

Urtero lez, beŕogeikaro aldiaŕ, euzkel- belguntzak asi dira eleiza ofetan.

Atzokoa bigarten eguna izan genduan, eta ingandean baino lagun geyago erdu zala bertara esan bear. Bilbao'n, oindiŕo, baŕa, euzkeluniki asko, be asko da misioŕoŕo- tar eŕdu ez ditanak.

Ufuta abeak gizonaren izaera, soŕera eta elburu apatu eŕazan, eta elburu ori lortuteko, bideko eragotzen, bizitzako os- topo eta biotzeko gria zitalak izentau eban.

Umetan gizonak dauan bakuntasuna gal- du ondoren, gaizkatuteko, biderik bat ba- ŕa ez dogula esan eban neke bide, peni- tentzia.

Erdi, ba, obendi, pekatari, damu b- dera.

Bilbao'ko Euzko Gastedia

BATZAR-DEIA

"Amaya" operaren antzezkiuna dala- ta Euzko Gastedi'ko artean astarte- an gabeko zortzietan izango dan batza'ra betox beian izentatzen ditan eŕpatadantza- riak.

Eŕpatadantzarik Urizar, Maidagan, Ota- mendi, Gurutzeta, Luisa, Itzagite, Txako- li, Egiarte (Gabriel), Lafia, Galastegi, Iŕpizua, Bafeneŕea, Pertika, Iŕartua, Ge- fikaŕteŕeŕia, Ormatza, Apraiz, Pildas, Garamendi, Alonso, Aizpurua ta Irusta doguz.

DEYA

Eibar'ko Aretxabaleta eta Laspiar' daf Inaki'ren aitari adieraziten yako Euzko-Gastedi onetara etofi daitela.

NEKE BORDATXOTIK

BILDUTAKO SORTATXOAK

Asturias'ko espafutan, euzko guda- riak. Gure gazte efimeak.

Gabeko zortzietan dira.

Goizaldearen kilimaz euren auŕera- kadari eraso bear diote; euren buruak afixkurik aundienan eskeŕi bear di- tuzte. Bein da betiko jausiko diranak asko izango dira. Beren denborako el- bari ta ezereŕ geldituko diranak ere bai.

Zeuŕiak... eriotza... guzia bururatu- ko zalote euzko gudariak.

A. bafia... zein gaur eŕefa Goiko Jaun altzafekin adiskide egotea...

Oŕixe lortu ezker, besteakoxe al- tasuna, besteakoxe indar bilkera.

Orduan edezertaroko gertu bat.

Asturias'ko langileak ingurutu di- ra; minazalek gudariak, euzko guda- rian altzora batu dira.

Basete zaar erdi pitzatu batzuk.

Mai xaxtar anka koloka batzuk.

Euren gafetan zapi txuri edetak.

Euzko apaiz, abade agurgariak euren bearkunetan. Meza... eman... jau- na eman...

Gudari trehe bezain apalak, buruz bera, euren izakera jaunari eskafipik, meza entzun, jauna artu...

Minazalek afituta, zoratuta, ba- ŕa... nola? Zer da au?

Non dauten ere ez dakite. Ametsa ote danekoa buruzatzen zalote.

Egia da orŕea. Ikusten dautse. Ber bertan.

Apalak... Gudariak...

Nalgabeakaplegak ximurtarazi di- zkiote, ta itz auek entzun dira eŕen- gandik:

"Si nosotros hubiéramos tenido a sa- tos sacerdotes..."

Irakurle maita ofek itz auen pi- xua nabiltzen dezu?

Itz oien egala non dagon ba'dak- zu?

Norafio dijozen ere bai?... OROITZEN?

Ez derizkiot ozituko zendutenik. As- turias'k matxinada sonatu ura alegia.

Orduko gertakari beltzen befi ba'de- zute; erailketa, indarkeri, eleiz sutze, ta abar...

MONTESQUIEU'K ZION

Abadeak zenbat zexakean argiro lku- si zuan Montesquieu'k.

Abadea da—di, berak—gizona sea- katik hobirafio zuzendu ta giatze- duana.

Abadearen jokarak zenbat lezaken, zer lezaken, zer pixu duan agertu nai zuan itz oiekien.

Seaskan artutako aurari urteak zi- joazkion bezela, Kristo'ren ikasbide be- netakoak, Kristo'ren izakera, Aita san- tuen langile arauzko ikasbideak, agi- riak, langileen eskubideak langileen batasuna, ta langileen on eta omre- tzaz itzegin da lagundu baltzale, be- ste pristi baten ega sentiko genduan.

Ordu luzeetan, lan zikin osasunaren aurkakoetan, lan-sari edo jornal itza- ragabekoetan, Mantendu ezifeko bal- dintzetan, sendirik azi ezin zelikean aretan langilea aukitakoa, kapitalis- mo izeneko mota maitzari or izan da.

Ta zoritxaraz, or kanpotako abade- gelenak ofetxek aldeleak izan dira.

Orain... zer egin?

BASARI

NEKAZARITZA

"LURRA LANDUTZEN duanarentzat biar da"

Itz oiek dirade ikusi eta irakurtzen di- teneak gauŕko izpafingien denetan "luf- ra beaf du lana bertan egin eta bertako maitzak afizen dituntzat".

Badituzi guda edo gerta au etofi baf- zela gure nekazarien arazoak aintzak- oŕk afirtutzeke.

Se urte dirade Gipuzkoa'ko Euzko'Ne- kazari-Jakitzuna sortu zala, eta bere Arau- rik esaten du, Bazkun onen egietarik giatzikoena izango dala, bertako baz- kien bafeti eta lantzen dituzten lufak gerezkatu irizte. Gure zabalkunde eta giatzikoena, befi aleginduz gerade nekazari- berak aini/ste izerdit, nekazari eta baf- baf, bere odolarekin ugaztu edo bus- ti ditan lufak beretzeko izate.

¿Nola? ¿Kenduta? ¿Ordainduta? Bildu xamar naiz utz egingo ote detan, ala Nekazaritza Zingoaŕk iduki baf du- te asmo bat, eta nola ez dakitan ziur- er arakokoa dan, ez nua ezer esatera be- ŕa ikusi afite.

Bakaf bakafik esango det. Euzkadi'ko ere auroko asaba zafak bazituztela le- pak egiaŕk arazo denentzat, eta egoki- gatik gaŕera; askotan eta a-kotan ondo- ta malloa izango izatikela uste det, gaur- ko izpafaren erara jafi eta berak befi- zio. Arazo onetarako, ondo etofiko dalako- an eta ikaskitzun nai b' dute afu, da- gionak, jafiko det dafakioŕa.

Gipuzkoa'ko Goyefi aldeko efi txukun- tatan, eta argiagot aditzaŕa emateko Euz- ko'Fian dan jauntxoriŕk aundienetako- bak- ke bere jauregi apain. elez eta bi le- ŕe- eta... beaven odoloreko egiaŕk di- tene efi batean, ara nolako legeaŕ- jafi- jaitzen.

Itz oŕafan uratik 15'era bitarte, efi one- gito nekazariak oso baso luf gutxi zuten- beren bafetariŕi zegoŕkioŕa, eta inafurkin, e- guŕ eta bafela ekafi baf izaten zuen- "Urbarauŕdi" deitzen zaiŕon mendi on- batetik; mendi onen jabea eŕia edo Uda- la zan.

Bertiko nekazariak agertu zioten Uda- laŕi (udal-gizonak nekazariak ziraŕden ge- reak) bere gogoa, mendi ura zaitutu eta bafetariŕi beren zatiaren jabetasuna ema- tzeke, bafeko zana ordaŕnduta.

Udalaŕi ontzaf afu zuen eskaera au- re erabaki zuen luf neurtzale ospatu bati- ta u, eta zaitutu ondoren, nekazariak ain- ta zati berditetan, bafetariŕi bere ordain- ta eŕartzea. Neurtzale onek ikusirik men- ta zaitu zuen lau motatan; zugaŕti ze- gona; garu lekua zana; otadi zana, eta baf- zeraŕt egiten zana; au da, lenda- ŕitika, bigafena, erdikoa, eta goŕneko za- ta deituz.

Zati otetako bafetitz egin zuen nekazari- ankin ainbat zati, denak, berditak eta ba-

koitzak mota otetako bafetitz egin zuen "par- tidu" bat eta lauretan lau "partidu" (gaur- ere onela geitzen zaiote) eta zati bafetiz- jafi zion bere ordain zaria. Udala'k, deitirik nekazari denari, zozketa bat egin- zuen denaren aŕuean, nori, zein zegoŕkion jakituko, aditzaŕa emanik zenek zenbat or- daindu bai zuen.

Ordaintzako baldintza edo kondizioak ziraŕden abek:

Dirua zeukanak bafela ordaindu zeza- kian; gaŕerakoak, zerbaŕt geyagorekin ogei urte bitarte ordaindu zeakean; baŕian kontuan iduki, nekazari bafetizak izenta- tutako lau zati aŕiek baŕian geiako ezin zozakiela afu.

Jabe egin zan nekazaria itzlen zanean, bere senditiz egingo zuen luf ofen jabe- tizat irten, baŕian, edo senditioak kalera jaitzi ziralako, beste eluf batera juaŕn zi- rarietako beste bafeti batera aldatu eta abar egiten bazuen, luf oŕiek biurtzen zi- raden Udala'ren mendera, eta onek, ja- ŕiŕa, ordaintzen zion uŕten zuen egun arta bafio zueŕa; au da, eroŕi zueŕen baŕian geiako bafio bazuen edo dala zuaŕtaz lan- duto garadia ondo, belardia jafi egin zu- lako emanen zitaŕon ordaindu baŕian gei- aŕgo; baŕian, zuaŕtaz kendu, edo zabarke- riz utzi, ta gutxiago bazen bere bafioa au- emanen zioten.

Onela Udala'ren gana biurtzen zan luf- au, eta onek emanen zion lenago zati oŕe- takorik etzuenari, au da bafeti otetara zetoŕenari. Aginduz eta oŕtura onek, luzaro iraun zuen efi ofetan, baŕian xori txaf; ez etofi ziraŕden agintariak beren agin- pif deak betetzen etzekitenak, eta auzi zituz- ten; gaur auzita arkitzen dirade ain agin- du zuzen eta egokiak; ala ta guztiz ere ordaindi irauten dute geyenak orduko za- tikitak.

Nagusai bat etzuten saftu zatiketaz ofe- tan; berak bazituen, eta badauzka eŕi baf- efi efi onetan; baŕian nola bafeti oŕiek be- zuten berentzat baf ainbat luf, etzioten eman, eta gaur ere ez du mendi ofetan lufik.

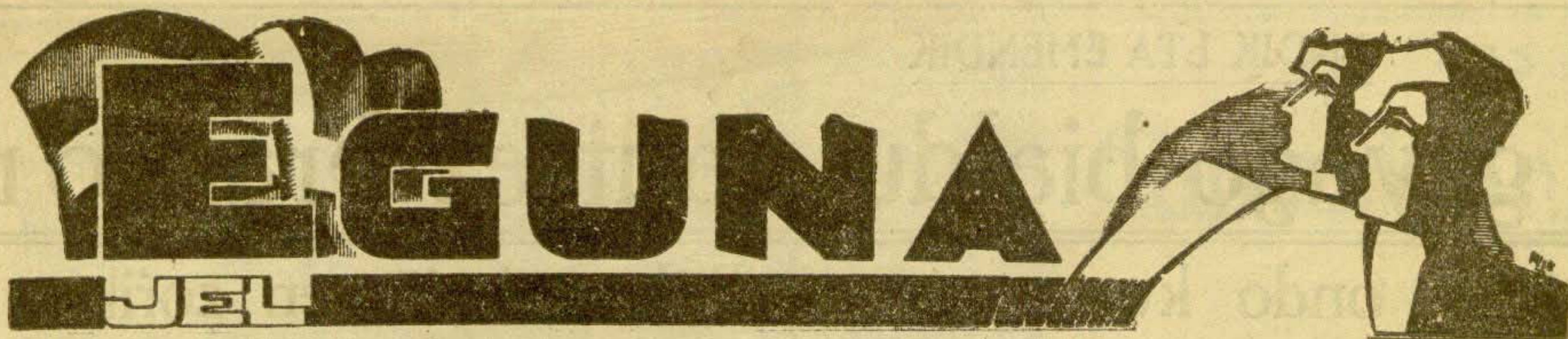
¿Badakizute zein dan nagusi au? "Señor de Lazkano", "marqués de Valmediano", "marqués de Santillana", "duque del In- fantado", eta abar eta abar.

Nere uŕteŕ. ara emen, gauŕko egumean ainbeste aldiz "democracia" eta "igual- tad" izuak espafietan darabiltzatenentzat ikaskitzun eŕefa.

Ara emen gauŕko agintariak luf la- rizen duanarentzat izateŕa nai badute nola egin lufetan "ixpitu" eŕefa.

¿Eŕn lufete ezer gauŕko erara jafita? Nik bayetz uŕte.

EZTANDA

Bilbotar euzkeltzale ori. Zuaz gaur arra-
tsaldean Jon deunaen eleizan izango dan
euzkel-misiñora, Jainkua'ren itza entzutera.

Lgo. urtia

52'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. epaila 2'gna. astartea

15 eunen

AZKENENGO IZPARRAK

Españar errepublikararak jo ta ke Madrid' en, Santa Cristina inguruan

Virgen de la Cabeza izeneko eleizatian dagozanen egoera itzala. Madrid eta inguruetakoko guda-oñetan.-Alvarez del Vayo'ren itzak

GUDA AGIRIAK
Madrid.—Atzo Madrid'en eberdijan aldele Batzak emon ebazan guda iz-
paf berezjak auxe diñue.

Madrid guda-oñetako inguru ba-
zutuan arerijauk lenengo eurak sua-
gako ondokxu gertautu oldarketa edo
atake batzuk egiten asi ziran, baina
erizaliak berialakoan atzerantz jaurti
ebezan. Jarama'ko guda-oñetan ezta
ezar aldatu juandako ogetalau ordu
onelan.

Ostera, Agencia Havas ixeneko iz-
paf-zabaltzale etxiak, Madrid'en da-
ben izpafkarijak esan dautsa bere
etxaria. Atzo Ciudad Universitaria'n
asi ebela arerijauk oldarketa dixi bat.
Baina erizaliak berialaxe erantzun eu-
tsela, lenengo ederito eutsi eta gero
eraginaz arerijauari. Erkal-aldezko gi-
zostek euren egotoki gustiak, oso
osorik daukez.

ALVAREZ DEL VAYO'REN ITZAK
Madrid.—Madrid'ko egokeria one-
ritxita Laterfi-ministru Alvarez del
Vayo'k itzaldi bat egin eban. Itzaldi
ofetan, Euzko-Alderdiaren goralmek
be, egin dauz.

MIAJA GARDUNEAN
Madrid.—Miaja gudalburuak esan
dabeneetik, Madrid'eko guda-oñetan
ezta jazo aitatu litzaken izpaf urte-
nik. Izpafkarijak itaundu eutse-
ez, ezar baekijan Ciudad Universitaria'ko
gudaketiatzaz, Miaja jaunak esan eba-
netik, gudaketa arek ez ei-dau garan-
tizirik. Erizaliak sinbat lubaki artu ei-
dauitsez paxistafak.

Miaja gudalburuak, Alvarez del
Vayo'n ikerpena ixan eban.

ERIZALEAK GOGOŖ
Almeria.—Erizaliak daruen aufera-
kadiak emon be, erantzun edereitari-
kuak emoten dabez.

Azkenengo egunetan, Trevelez eta
Peña Colorada egokera artu jakez,
baita beste egokera garantzi aundi-
kuak be artu dira, ta onen artian Mer-
ced goya. Emetik bete-betian jotzen
jake Orjiva'ko urjia.

Ainbat gudari aundi jakez eta bai-
ta guda-tresna askotxu artu, be.
Gudarijen almena aundi da, eta
laster asko ditue, auferakada biare-
kuak. Auferakada onetan arerijauari
ainbat bide-ta ebagiko jakez.

Gure basefitafak

Zennur'ko Obaran Goiti'ko basefitafak bat.

FRANTZE'KO IZPARRINGIAK

Kontrolerako asmuak dirala - ta. - Italia ta Alemani'k amore emon dabenean zegaitik emon ete dabe? - Eritxi ugari.

"L'Ouvre" izparringiak, "co-saizteari"
buruz, auxe dio:

"Argi ta garbi agiri da Frantze'ko Go-
bernuaren auzpegi emateagatik artu ditua-
na "Le Petit Journal"ek argitaratu duan-
etik, auxe jaso degu:

"Argi ta garbi dakusgu Londres'en lor-
tutakoaren garrantzia; argi ta garbi dala
kous, gainera, ori, M. Delbos eta bere lan-
kideen porak. Eragozpen edefik gaindu
beida izan da oratio. Aldi batez laterfiak
alkaf koopunduko, ziranen itxaropena gal-
duak gifiñ; amets batzuk baino izango
ez ziralakoan asmuok; amets eta amets
zoro."

"Le Figaro" izparringiak, berandu iz-
ta baino ez du ofek etai: Zorionean ari-
ta da erretzaleko Batzordeak artu duan

erabakia. Ez dut ofek bat baino: zapi
ilabete atzeraxeko izatea."

"L'Humanite" k, beste begi-alderet, bai-
na "Le Figaro"rena bera esaten du:
"Erabakia zapi ilabete ondoren artu
da, paxistafak, al ditenez, naikoa egafi
ase ondoren. Ilabeteak joan eta ilabeteak
etotfi, Franco'ren kalterako dan itunbenik
ez dutela izenpetuko jardun dute Hitler'ek
eta Mussolini'k. Eta orain Italia'k eta
Alemania'k amore emon dutela, zerga
tik eman ote dute?"

Egon eta itxaron egin da gauzafainkoan,
ixilik egon dira, 1936'garfeko lotazilean
osate baterak, Franco'y, Madrid'en ezin
ezar lortu ta, bere buruz galdia ikusirik,
alemaniar eta italiar baino jaso ezin al
zuanean bere buru galdia, ixilik lotu zi-
ran eta gauz afutaloo erabakia berandu-
egi artutakoa da.

Itunben ortan lortutako kontrola Espai-
la'ko seigarfen arte ez da asiko. Eta bita-
tan Alemania'k eta Italia'k espafiak pa-

xistafak zenbat gizon eta zenbat izkili
balduko dieten, norik jakin?

Eta pozaren pozez, gaur goraka astea nai
luteke."

"Le Journal" izparringiak jauniki duana
da onako beste zatitxo as:
"Bakotzak bere erara nafatzen dio gero
ari azala; zor esanik ez, Bakotzak berak
nai duan bezela auzia amaitzea uste dute
guziak. Baina, jen auferakada auzarditsue-
nak egiten zutuan, orain, ariku auzean,
atzera dagiala ikusten degu."

"Le Journal" berak beste ofialde baten.
E. Vandervelde'k izenpetutako idazlan bat
dager:

"Aftu zuten Malaga, aftu, ta ingalandaf
izparringiak italiar garapena izan dala
esan dute. Edkaldafak ofiñko-oin eusten
diote Madrid'en arerijauaren erasoari. Eta
arerio ori nor dan esan beaf bagenu, mo-
ro ta alemaniarak dirala gienbat esango
gunduko. Astero eta astean baino astean

GERTU DAGOZ

Andujar.—Arerijauan egazkiñak Vir-
gen de la Cabeza ixeneko eleizatian
loturak edo paketiak jaurtiten jafai-
tuten dabe. Onetako asko erkal al-
deko lufaldian jausi dira.

Uste danetik inguru onetako arerij-
auk joaldi bat egiteko utzia edo da-
be, azkenengo eriratu diran italiar
indafakaz. Baina erizaliak gertuta da-
goz, oneri eultziteko.

ALEGISAK EGIN EBEZAN, BANA ALPERIK

Madrid.—Puente de los Franceses
inguruan arerijauk oldarketa bat egin
aura ixan dau. Oldarketa au Hospital
Clinico'n dagozanakaz bidia ar-
tuteko uztiagaz egitukua.

Baina erizaliak ez eutsen itxi ezef-
tuxbe egiten. Ostera onek auferakada
bat egin eban, Santa Cristina ingu-
ruan, eta auferakada oretan arerijauk
ostula aurkitzen diran ezkef aldeko
trinchera bat artu.

Beste guda-oñetan ezar ezta ixan.
Eri-aldeizian indafak, Coruña'ko bi-
txabala jo eban gogoŖ eta arerijauk

bertan ebazan egokera bertan bera
itxi baf ixan dauz.

Jarama'n gertakixunak egia ja-
raituten dabe erkal gudarijak. Taio
ego aldian suagazunbaketa ixildu ba-
kua entzuten da. Toledo'tik jaurtiten
dabez arerijauk, eferpublikafen Ciga-
ralex ixeneko egoketara. Baina on-
ri edefito erantzuten jake, Toledo'ko
aizune bat osoz eskuratu da. Eta ari-
rijauk emen lafi agertuten dira.

ARAGON'KO GUDA IZPARRAK

Aragoi'ko Ego aldeko guda-onak
oso aldatu dira azkenengo egunotar.
Arerijauk gura eban auferakadia on-
datu ondoren, erizalia auferakadi asi
dira, eta asitako auferakadia oso ja-
sean doia aufera. Arerijauan erantzun-
ak gerrago ta ilago dira. Eurak uste
te eban auferakadia Portal Rubio'n
geratu da, eta kilinko geratu be.
Beste inguru onetako guda-oin gey-
netan be bardin jasoten da. Aufera-
kadan erizaliak ondoren onex. Guda-
rijauan artian sortu dan esangitasunak
agitza-erantzun begikua eta ondoren
alagalkuak dakar eta baikortasunik
aundijenian jafiten dira.

Geure mendijak

Bizkaya ta Araba erikien artian jasoten
dan Gorbea mendijak, 1.500 neufkin in-
guru dauz; beraz Euzkadi'ko mendirik ga-
rayenatiko bat da, ta Goikual eskua a-
balez banandu dauzan gogo ta begi atse-
gingafizko edertasunak, urte-oro gustian,
ta udaldijan batez be, ainbat notin ber-
ta dauaz, pagadi itzalpetan igaitzen
danaxe ofidi, sasuntsubaz soña gogotu-
baz, ikuspegi zoragafijak ikusten.

Gudarijak darabilguzan bidial Zennur'
tik urteitan dira: Ipiñaburu auzuan gu-
pidia artu ta Aginalde ta Aitzpegi, udea
igaruteko deritoxen liofexietara; Altamir-
nape-naf jafatu ezker, beingo b-ten Igi-
riñao'n ixango gara. Gorpuzta giti-jago
mekatutoko, Afaba landatik igaroten dan
bidia artuko dogu.

Aneurkin lauki be giti gora-bera dau
Afaba landan, ur ugari ezotutiko bedaf
samufaz Afatia ta Orozko aldeko artalde
andjak alikatuten dira. Bulafetiko gexu-
entzat iragi ta gero bertan bera laga zan

gexotegijaren jausi-biafeko ormak bertan
ikusi leikez. Araba-zelaya, gorkaldian ixan
ezik, mendiz inguratuta dago, eurentatik ga-
rayena dan Lekanda ospetsuak ikuspegi
bardinga bat darakusuna.

Lekanda'tik Orozko aldera jatsijaz, Gor-
bea'ko tokirik ezezagun ta basatijena auzi-
kituten da: Itxina deritxo, amabako atx-
afian urak egituko zuletan dagon luf
apufak sortuazoten dabezan pag-... tritifik,
begi atsedengari bakafak dira on.

Igirinao'rantz jafaituten ba'dogu, Bazi-
galupe amildu zan tokijan ari landuko
gurutz lat agiri da, euzkerazko idazkun
onexegaz: "Jauskeran Jaina Zeuganaño
igo nehan."

Igirinao zelayan, pagadi baten erdijan
dagon liofexez begikua, orain gudelatek
biututa dago. Zela onduan, atzafian, oin
di bat ikusi daitegu, igandero jaupea en-
tunaz, Igirinao'ratan diranak euren kas-
ta-biafakunak bete dagientzat.

Ituriztoz efekoa Igirinao'n dau iturfu-
rutik Murgia aldera ba'guaz, gauza eza
ixango jaku bere ur gardenetan afankari
edefak afantzatutia.

Auf-aurian dakusgun Gurutzatik eskaf
allera, efaldayak egituko gogo'lekubak
begitanduten jakuzan Altamir'go atx-
kagoz, ta uraren lan iraukorak kili-kolo
laga dauzan ari-koskorafatik bat bultatu
ten ba'dogu, ikeragafizko amilofitifik jaus-
keran luteruan ikusiko dogu, ta bere an-
ta ufurian galduko da.

Jos'u'ren nekaldija gomutazotzen dau
kun gurutz gertatutak, Gorbea tonfo-
ko luf-azaletik 14 neufkin jasoten da, be-
re burdinezko beso senduek euzko lufa
besafkatu antzo.

Ona emen Gorbea'n safian dakuskegun
ikuspegi polit bat: Orte garbijan eguz-
kijak bere izpi beruz latanduten gauz;
of-emenka, zelayetan sakabanatuta dago-
zan erijak lañoz estalduta agiri dira, ta
geure begi afitubak dakusena lañozko
itxazo bat dirudi, ugarte ta gusti.

Utak egituko lezak ugarijak eta andi-
jak dira; ospatsubenak bafiz, Supelegof
ta Mainlegoreta izendunak.

Azkenengo guda-auferakuntzaf dirala ta
guda-oina bafija. Gonga. Areata ta Be-
tin mendijetaratu da.

Gorbea mendijatzaz idatzi gura dauari,
gayak edonon eta ugari agertuten yakoz,
batez be, nabaitzen diran goimatasuneko
gogozirikadatar.

Egunaren azken-argijak safaldetik iges
dagijenian, arin-arinka ta mu'... nufika duan
efekutzubaren abesti alaya, axiaren eguz-
tan yafotikuan atzaldijen afan-ofasak, zi-
gatzafian igaitzen dan axiaren mozu lei-
na... izandijaren Egilari opalduriko eskaf
egintzak, eresija dirudi, ta "Angelus"
otoitz-... berezija dirutan ufundiko ba-
satoz... jule-eresijaz, donokijan bat egiten
da. Euzkadi dan edefa!

ITURIA GATAR P.

AGIRI BEREZIA

EUZKERA

Euzko izateak dituan agiritan be-
rezieta, izkuntza, euzkera da. Eta zo-
ritzarek, ez degu bear ainbat ulertzen
berezieta onen indara; euzkeraren
agiriak besteetan gandi bere uruti ja-
ten gaituala, mintzazera onetaz bes-
teak ez bezelako izate baten seme
azaltzen gaitualako.

Euzkera, euzkoarena da, beste iz-
kuntzat bakoitzak bere erizalea aza-
tzen duten bezela.

Ezin ukatuko, gure gu, euzkoen, an-
daz, izate eta guztiz degun izate be-
zezia eta geureak ditugun eskubideen
azkabideak, izate onen agiritz inda-
tzen ditugula. Baina, oraindik eta gu-
re izatearen, euzko-izatearen indar-
indafu egiten da, gure ele euzkeraz
mintzatuaz azaltzen ba gera.

Edonun argirik geiela, eta euzker-
gure espahetan ikusten bai-dute, eu-
kotafak geyal esango du, euzkeraren
befi duanak atzeritafa geyala esango
du ezagutzen ez duanak.

Gu, euzkoak, izate berezia degula,
izkuntza baño argiako azaldutekorik
ez degu.

Euzkera... Beti, eta bakarik euzke-
raz mintzatuko baginhezke...!

✻ ✻ ✻

Gudu onak ainbat lagun-anak befi
alkartu gaitu, eta alkaren befi jakin
erazu.

Ondarotafak ziran ibilkari, nere la-
gun befi au tartean. Paxistak itxas-eri-
artan zafteko ziralda, aitatutako on-
darotafak, itxas-ontzian saftu eta jo-
zuten prantziko itxas ertzeru. Au es-
gunen baten bidez prantzif baruan lan
egiteko zuloa ezkuratu zuten. Bultza
artzerakoan lagun ofek agur egitaz,
itz egin zien: igarotzeko trankil, eta
erian jexitzean uferatuko zitzaieala
gizon bat eta berei entzun eta jafai-
tzeko.

Onela igaro ziran ondartafak, eta
jexi bere bai bultzia utzi ta. Gupek,
alkafekin-etxetik urun eta etxea ame-
...

"UZZTARO"

"BARENSORO" IDAZLEAREN ELEBERIA

Ar, nun dagon saigal:
Libreria Vasca, Ribera, 4.
Bilbao'ko Emakume Abertzale-Ba-
tza, Correo, 14.
Euzko Gastedija, Bidebarieta, 14.
Centro Vasco, Plaza Nueva.
Eta EUGUNA'ren idazkolan.